

R M K III.

1812

Tege

24 K III.
1812.

5866. DISPUTATIO INAUGURALIS
JURIDICA

quart. Spec. De
CESSIONE BO-
NORVM.

J. rom.
386.

OCCASIONE

Tit. Digestor. De Cessione Bonorum & Cod.
Qui bonis cedere possunt.

Q V A M

PRÆSIDE

SS. ET SUMMA TRINITATE

Decreto & Auctoritate

MAGNIFICI, NOBILISSIMI,
AMPLISSIMI CONSULTISSIMI JCTO-
RUM ORDINIS IN CELEBERRIMA AR-
GENTORATENSIVM ACADEMIA.

*Pro Summis in utroq; Jure Honoribus & Privilegiis Doctora-
libus Legitime consequendis.*

Publico ac solenni examini submittit.

JACOBUS SZELLECZKY, POSONIENSIS
UNGARUS.

Ad Diem 28. April. loco horisq; consuetis.

ARGENTORATI,

Typis JOHAN-PETRI ab HEYDEN.

clō lōc LII.

LIBERÆ ET REGIÆ
REGNI HUNGARIÆ
REIPUBLICÆ POSONIENSIS
MAGISTRATVI
INCLUTO, FELICI, BENIGNO

Ejusq[ue]

SYNDICO

GENEROSIS MAGNIFICIS NOBILISSI-
MIS, AMPLISSIMIS, CONSULTISSIMIS
PRUDENTISSIMIS.

Dnn. PATRONIS

Debitâ animi subjectione venerandis,

Disputationem hanc Inauguralem

in

Mei & Studiorum meorum commendationem spemque duraturi
in me meosque Patrocinii

humiliter

Offero atque consecro.

Jacobus Szelleczky.

Prefatio.

TRACTATURUS IMPRÆSENTIARUM, autoritate Magnifici Collegii Juridici, Cessionis bonorum materiam, non verbosos faciam commentarios, *l. 1. pr. d. O. I.* five uti Maranta alicubi loquitur, non faciam unum longum tractatum. *Add. Rittershus. 9. Nov. 6. n. 114.* sed potius dabo operam, ut quantum commodè fieri poterit, Laconicâ brevitate à suis eam principiis repetam, & in certas classes redigam. De præstantia & utilitate ejus nihil dicam, se ipsam cum satis commendet, *arg. l. 1. d. restit. in integr. utilissima illa siquidem est, juxta doctrinam Ulpiani in l. 6. §. questum. de precar. & in l. 1. §. hoc edictum. d. iniur. & fam. libell. & in foro frequentissima. Matth. Brun. præfat. tract. d. cess. bon.* Nec tamen illa omni prorsus difficultate destituitur, quippe dum vim & virtutem suam exerere studet, penitus intima juris nostri inquirat fundamenta & repetit. Implorato igitur prius Divini numinis auxilio, *ut merito in omnibus nostris negotiis fieri debet, cum sine eo factum sit nihil Ioh. 1. & Augustin. 5. Soliloquiorum,* & sine quo difficultates jurium expediri non possunt, adeoque verum est, quod Bald. in *cap. quia procurator. col. 6. d. procurat. de judice* refert, quod is ob peccata causarum dubia solvere nesciat, *decis. Neapolit. decis. ult. in fin. & ex eo Cravett. 1. conf. 15. n. 1.* immò sine eo omnis agens frustrâ agat, neque aliquid honestum aut utile inchoare possit *c. non observetis. 16. c. 26. q. 7.* omninoque præposterus ordo sit, humana prius petere subsidia, & iis deficientibus, divini favoris gratiam tunc postulare. *c. omnis. d. consecrat. dist. 1.* In nomine Domini nostri Jesu Christi ad actus omnes nostros progredimur. *l. 2. C. d. off. Praef. Præf. Afric.*

CAP. I.

De Cessionis Bonorum Protheoriâ.

§. 1. DEFINITIO Cessionis Bonorum, sicut aliarum quoque rerum, duplex datur, alia nominis, alia rei. *Hornei. 4. conpend*

pend. dialect. cap. 5. n. 3. Nominis definitio respicit vel Homonymiam, vel Synonymiam. Homonymia consistit in variâ vocabuli Cessionis ut & Cedere apud Ictos & Autores Classicos acceptione & significatione. Significat enim modò I. communem alienationem, & mancipi rerum & nec mancipi, quæ fit per tres personas, in jure Cedentis, Vindicantis, Addicentis. *Ulpian. tit. 20. & seqq. Cicer. in Topic. cujus modus descriptus est à Cujac. 22. O. 27.* Modò II. quasi jurium traditionem, in patientia Domini, & ejus cui talia constituuntur jura, consistentem. *l. fin. d. servit. l. 1. §. fin. ubi Dn. Gothofred. d. S. P. R. Don. 11. comment. c. 10.* Sic ajunt Icti, Cedere usumfructum. *§. 3. I. de usufr. l. 63. eod. l. 66. d. jur. dot. Cedere iter, viam, aquæductum. l. 9. d. servit. l. 3. §. fin. l. 11. l. 14. d. S. P. R. l. 39. d. S. P. V. l. fin. commun. præd. sive ut in l. 22. d. S. P. R. earum cessionem fieri.* III. Translationem directæ actionis voluntate creditoris in alium. *l. pen. C. mand. Hinc legitur Actio Cedi sive Actione Cedi. l. 27. §. 1. d. minor. l. 12. d. rejud. l. 3. §. 5. d. in rem. vers.* IV. Præsentiam diei, quo obligatio subsistit & operæ aut aliud, de quo convenit, deberi incipiunt. Sic Cedere diem, nimirum obligationis. *l. 213. d. V. S. passim tit. ff. & C. quand. dies legat. vel fidei. comm. ced. Cedere operas. l. 13. §. 7. l. 34. d. oper. libert. V. Computationem temporis, ut in l. 1. §. 1. d. jur. & fact. ign. l. 6. d. calumniat. l. 10. d. bon. poss. l. 4. ad l. Iul. d. adult. VI. Non infrequentes sunt hæ loquendi formulæ: Cedere instrumento, pro contineri. Cedere penui, Cedere legato. Cedere in fructum, in modum agri. *Brisson. Cedit solo ædificium. §. 29. l. d. R. D. l. 2. C. d. R. V. l. 5. C. d. ædif. priv. & quicquid solo inædificatur & inseritur. l. 7. §. 10. d. A. R. D. Superficies solo cedit. l. 3. §. 7. uti possid. Literæ chartis & membranæ cedunt. §. 33. l. d. R. D. ut tabula picturæ. §. 34. l. eod. Calvin. in Lexic. in voce Cedere.* VII. Creberrimè invenias possessione Cedere. *l. 33. §. 3. d. usucap. foro cedere. l. 7. §. 2. depos. Unde Cessio bonorum, quæ nostræ est dissertationis argumentum, ff. h. tit.**

II. Dicitur, ut ad Synonyma veniamus, passim etiam in II. Rerum Cessio. *l. 3. C. d. bon. aut. Iud. possid. Invidiosa Cessio. l. 5. C. Qui bon. Ced. poss. item Cessio acerba, injuriosa & terribilis. Freder. de Senis. conf. 193. q. vertente. Brun. q. 1. prin. num. 2. Argentoratens. 2. conf. 95. num. 3. & 4.*

III. De-

III. Definitionem nominalem subsequitur definitio realis, non quidem dignitate, sed ordine. *arg. l. 1. C. d. pact. l. 1. d. furt. l. 3. & duab. seqq. de pecul.* Cum verò aliæ atque aliæ Cessionis bonorum à Ictis tradantur definitiones, *Brun. q. 1. prin. n. 1. & in II. ipsi Adjutorium flebile dicatur. l. 7. C. Qui bon. ced. poss. Cessionis bonorum auxilium l. fin. C. eod. Via omnium infelicissima, (scilicet expediendi se à creditoribus:) Nov. 3. in præf. vers. Cum verò, sufficiat nobis impræsentiarum, hac definitione naturam ipsius rei demonstrare. Definiri igitur poterit, quod sit *Actus quo debitor are oneratus alieno, omnia sua bona spontè dimittit & concedit creditoribus, ut quoad eius fieri potest, ipsis satis fiat, ipseq; à perpetuâ æris alieni flagitatione metuq; carceris & additionis liberetur.**

IV. Generis loco rectè ponitur vocabulū Actus, quod quodlibet factum comprehendit, quo res & negotia fiunt, quo verba proferuntur, quo consentiunt vel dissentiunt cōtrahentes, *l. 31. d. R. l. 19. d. negot. gest. l. 24. depos. uti tradit Goedd. in l. 19. d. V. S. adeoque ambitu suo etiam factum Cessionis bonorum. Reliqua definitionis membra, suis ubique locis uberius explicabuntur.*

V. Quia ordo est entium Magister, *Bart. Socin. in l. 1. num. 4. d. A. P. veritatique proximus, qui benè distinguit, Br. in l. naturaliter 12. §. nihil. eod. num. 3. qui enim hoc seposito, ulterius progreditur, equum per caudam frænare dicitur, Waremund. ab Erenberg. tr. d. Fæder. cap. 1. n. 140. ego etiam ad confusionem, quæ ordine sublato ingruit, Bart. Socin. d. l. evitandam, Cessionis bonorum divisionem subjicere deberem. Verum enim verò, cum nec in jure nostro, nec apud ejus Interpp. præterquam quod nonnulli constituent Cessionem bonorum judicialem vel extrajudicialem: solennem aut minus solennem. v. Thomæ. Maulium de cessione bonorum tit. 5. n. 1. 4. & 7. itemque aliam ignominiosam, aliam non ignominiosam, quâ de re infra c. ult. ulla inveniatur divisio, hæc tantum de Cessionis bonorum protheoriâ dicta sunt.*

CAP. II.

De Cessionis Bonorum Theoriâ, & in specie de Causis Externis.

§. 1. **R**ecto nunc ordine ad theoriâ ipsam accedo, circa quâ considerandæ veniunt imprimis causæ, quæ utpotè sunt principia essendi & cognoscendi, cum scire sit rem per causas cognoscere

Cere. *Argrot. & Metaph. cap. 1.* Causæ verò sunt vel externæ vel internæ. Externæ efficiens vel finis. Efficiens est vel remota vel proxima. Causa remota hujus beneficii est L. Julia à C. Jul. Cæsare, vel certè ejus successore lata Augusto. *Alciat. 2. Parerg. 4. Hottom. q. ill. 26. vers. lata enim. P. Gregor. Tholos. l. 22. synt. jur. un. c. 14. num. 1. Matth. Stephani ad Novel. 135. n. 4. & ad Nov. 4. num. 32. Amplifsimus & Consultifsimus Dominus D. Biccus, Præceptor, Fauctor atq; Patronus summâ animi observantiâ colendus, prælect. publ. ff. ad hunc lit.* Hæc enim illud primùm obæratu indulgit debitoribus, l. 4. pr. C. *Qui bon. ced. poss.* cum ante eam longè durius, sicut apud reliquos populos, ita etiam apud Romanos, cum debitoribus ageretur bonis suis everfis. Severissimè enim in obæratos animadversum fuisse, abundè ex Historicis constat. In Repub. enim Hebræorum additionem obæratu debitoris in servitutem fuisse usitatam, Sacre testantur Literæ. *Levit. 25. v. 39. 4. Regum. 4. v. 1. 2. Esdra. 5. vers. 5. Matth. 5. v. 25. 26. cap. 18. vers. 25. V. Matth. Stephani. ad Nov. 135. num. 3. Dn. Carpozov. part. 2. const. 22. defn. 2. n. 4.* Ita apud Bæotos ignominiosissima erat corbis ignominia, de qua *Gyraldd. dialog. 7. hist. Poët. Stobæus. serm. 42.* Apud Indos qui creditum moratur, si à creditoribus reus agitur, præfixâ que die non solvit, manu truncâ & oculo effosso, morte afficitur. *Alex. ab Alex. 6. gen. dier. cap. 10.* Apud Tyrrenos erat admodum Catamidiatio ignominiosa, *Herac. in Pont.* quam Catamidiationem D. Adrian. Imp. in Amphitheatro iterum fieri jussit. *Spartianus in eius vita.* Apud Turcas mortis supplicio plectuntur. *P. Aerod. Dec. 1.* Quod etiam Valentinian. Imp. placuit, qui debitorem, qui egestate obstrictus, nihil redere posse dicebatur, interfici debere pronunciauit. *teste Amm. Marcell. l. 27.* Apud Athenienses Fori interdictio. *Cæl. Rhodig. 20. antiqu. lect. cap. 20. Io. Stephani d. juris d. Græcor. cap. 14. Bodin. lib. 5. de Rep. cap. 2.* Apud Muscovitas verbera. *Alex. Guaguinus in descript. Muscov.* Apud Florentinos Ad spectaculum adactio. *Brut. l. 1. hist. Florent.* Ita apud Romanos olim l. 12. Tab. potestas data fuit creditoribus, debitores judicatu non satisfacientes, ducendi, vincendique nervo ac compedibus, imò post 60. dies trans Tyberim peregrè vendendi, *Gell. 20. N. A. cap. 1. Cæl. Rhodig. d. l. Cujac. 3. O. 39. Revard. 4. var. cap. 18. & c. 12. ad l. 12. Tab. Hottom. d. l.* aut ex eadem lege, si plures unius creditores fuerint, in partes corpus dissecti,

candi, discernendi, dividendi, adèd ut omnis benignitas atque clementia erga debitores videatur interdicta. *Gell. ibid. Covar. 2. var. cap. 1. Cuiac. ad Nov. 135. Ioh. Herman. Stamm. l. 1. d. serv. person. cap. 4. n. 3. Gail. l. 2. d. P. P. cap. 2. num. 23. Sichard. ad l. fin. pr. C. d. jur. delib. Oldendorp. class. 1. act. forens. act. 2. in defens. rei. n. 2. Dn. Gothofred. ad rubric. de cess. bon. Forster. d. pact. c. 4. membr. 1.* Verùm hic juris rigor, & ut Budæus in tit. d. in diem. addit. arbitratur, à Solonis, vel si conjecturari licet, à Draconis lege promanans, (nam Solonem quandoque nimis remissum fuisse, apparet ex traditis à *Myns. §. pœnas. num. 1. l. d. O. quæ ex delict. Wesemb. in τὰς. de furt. n. 4. & n. 1. l. d. tit.*) qui leges Atheniensibus tulit adèd rigidas & severas, ut apud eos in proverbium abierit: leges Draconis sanguine conscriptas esse humano, ob nimiam scil. Juris severitatem *Gell. 11. N. A. c. 18. Aristot. 2. Polit. c. 10. Myns. ad §. 2. l. d. I. N. G. & C. Wesemb. in τὰς. d. l. de corpore nimirum debitoris dissecando, non tantum nunquam fuit observatus teste Gell. d. l. Covar. d. l. Quintil. l. 3. Inst. c. 8. V. etiam Liv. hist. Roman. Dec. 1. l. 2. Cujac. 3. O. 39. Hottom. d. l. Zanger. d. except. c. 1. num. 142. Menoch. d. A. I. Q. cas. 183. Stamm. d. l. n. 3. Gail. d. l. Myns. §. fin. n. 17. l. d. act. Heig. 1. q. 35. num. 25. & seqq. Acone Boz. 2. Ital. statut. c. 3.* Sed etiam cum altero illo, de vendendo debitore trans Tyberim, tacito Populi consensu rursus abolitus est. Etenim posteriores Romani maluere, non ut l. 12. Tab. decoctoris sanguinem effundi, sed bonis publicè distractis Præconis voce suffundi, ut pulchrè sanè post *Tertullian. Cuiac. in τὰς. C. Qui bon. ced. poss. Donell. Eucleat. l. 18. c. 17. lit. n. propè fin.* Idcirco pro eo introductum, ut bonis omnibus debitoris, etiam iis, quæ ad victum & cultum ejus pertinent, divenditis, ipse cum liberis in servitutem uni alicui ex creditoribus addiceretur, cui nervo vel compedibus vinctus operas daret, donec satisfaceret. *Quintil. l. 5. & l. 7. l. Hottom. d. l. Covar. d. l. n. 1. & 5. Zanger. d. except. d. l. Menoch. d. l. n. 2. & 3. Heig. d. l. n. 27. Revard. ad l. 12. Tab. c. 8. in fin. & 4. var. c. 18. Donell. Eucleat. l. 27. c. 3. lit. Hb. Cæterum & illa in servitutem addictio (cujus pronuntiandi formulam vidèsis apud *Husan. d. homin. propr. c. 9. n. 30.*) postea abrogata est Consulati lege, ut ex *Liv. dec. 1. l. 8. l. ob as alienum. 12. ubi Sichard. C. d. O. & A. recitat Stamm. d. l. n. 4.* & pro ea observari cœptum, ut, qui creditoribus addicerentur, soluti operas darent. *Hottom. d. l. quin tempo-**

temporibus subsequenter edeventum, ut & hanc addictionem obæratis liceret evitare pœnâ carceris forte & verberum, si tenuiores erant, susceptâ, ut notat *Ravard. d. c. 8.* Apud Hispanos tamen addictionem in servitutem etiamnum vigere, vel saltem in usum propter debitorum nequitiam revocatam fuisse, tradunt allegati apud *Magnificum & Amplissimum Dn. D. Tabor. h. t. Spectabilem Decanum, Fautorem, Præceptorem ac Patronum meum perpetuâ observantiæ cultu prosequendam ad Constit. Holsat. d. obstag. c. 3. n. 9. v. infra c. ult. §. 10.* Tandem verò l. Julia plenissimè consuluit debitoribus, indulgendo ipsis mitius hoc Cessionis bonorum beneficium, quo addictionis simul illius atque carceris & verberum injurias subterfugere possent. *l. 4. h. t. l. 1. & 7. C. Qui bon. ced. poss. Maul. in tr. suo d. cess. bon. t. 1. n. 2. & seqq. Cujac. ad Nov. 4. v. sed ea cessio. Matth. Stephani. ibid. n. 14. Wesemb. in τὰς. h. t. n. 1. Matth. Coler. d. process. execut. p. 1. c. 6. n. 114. & 115.*

II. Hæc de causa efficiente Cessionis bonorum remotâ. Sequitur nunc etiam proxima: quæ est voluntas debitoris cedentis, *l. 6. prin. C. Qui bon. ced. poss. æs alienum confitentis. l. 8. h. t.* Hic enim ex duobus malis tùm, cùm id ei sit licitum & concessum, minus eligit, *l. 22. d. R. N. c. sacris. d. restit. in integr. potiusque bonis vult cedere, quàm vinculorum, servitutis carcerisque sufferre injurias. d. l. 4. h. t. l. 1. & 7. C. Qui bon. ced. poss. Myns. §. fin. I. d. act. n. 19. Menoch. d. l. n. 8. Ampliss. & Consultiss. Dn. D. Bicc. d. prel. publ. ff. ad. h. t. v. §. preced. allegatos.*

III. Hic intricata se offert quæstio: An nimirum pactum, per quod debitor cedens huic beneficio renuntiat, de jure valeat? Negativam propugnant *Dyn. in l. alia. 14. §. 1. sol. matrim. Bald. in §. fin. col. fin. ad fin. I. d. act. Angel. in l. 2. C. d. exact. tribut. l. 10. Covar. 2. Var. 1. n. 7. Zas. ad l. 8. h. t. n. 7. Menoch. d. l. n. 18. Schneidm. §. fin. n. 13. I. d. act. Bart. conf. 116. n. 2. Sichard. ad auth. imò à debito. C. d. O. & A. n. 5. Stamm. d. l. n. 16. P. Barbosa. ad d. l. alia. 14. §. 1. sol. matrim. quem sequitur *Zdes. comm. ff. h. t. n. 17. Perez. in prel. C. Qui bon. ced. poss. n. 20. Bachov. 2. disp. Treutler. 24. th. 4. lit. E.* Atque ita in Camera Imp. judicatum fuisse scribit *Gail. l. 2. d. P. P. c. 2. n. 33.* Sed Affirmantium sententia mihi verior visa est: Quia i. beneficium cessionis bonorum, in debitorum, id est, privatorum, commodum, est introductum. *Brun. q. 14. prin. n. 3.* Licet autem cuique ea contemneret,*

temnere, quæ pro se introducta sunt, uti constat *ex l. si judex. 4. d. minor. l. 43. d. pact. l. pen. C. eod. V. Magnific. Dn. D. Tabor. in Thes. Jurispr. l. 16. c. 1. ax. 2.* Deinde, quia conventio, quâ quis se ad carcerem adstringit publicum, firma est. *Myns. 6. O. 51. Coler. p. 1. c. 6. n. 45. & seqq. Gail. 2. O. 45. n. 3. Dn. Carpzov. p. 2. constit. 21. defin. 1.* Non quidem contra juris rationem ex inveteratâ solùmmodò & apud gentes receptissimâ consuetudine, uti arbitratur *Anton. Faber. in C. suo. l. 8. t. 6. defin. 7. n. 2.* Sed quia fundamentis sat ponderosis ac textibus juris confirmatur *l. 9. d. serv. export. l. 65. d. contrah. empt. l. 1. & 2. C. si manc. ita fuer. al. ne prost. l. 3. §. 4. vers. & generaliter. & §. 5. d. lib. hom. exhib. l. 1. C. si serv. export. ven. V. Dn. Carpzov. paulò antecit. l. ubi refert, hac conventionè hodie in praxi nihil esse usitatius.* Denique facit, quod cessionis bonorum beneficium statutis Municipalibus rursus tolli possit, imò apud gentes plerasq; jam sublatum legatur, *quo de infra c. ult. §. 10. Add. Brun. q. 20. prin. n. 17.* ubi quamplurimos dissentientes, eorumque rationes ac fundamenta latè cumulat, & ita statuto Ariminensi dispositum esse refert, *sub rubric. d. cess. bon.* Quod quilibet bonis cedere possit, etiamsi per pactum vel alio quocunque modo cum sacramento renuntiasset beneficio.

IV. Et hæc de prima causa externa, efficiente scil. nunc etiam de altera causa, putà finali, esset agendum. Verum cum infrà ea consideranda veniat, quatenus cum effectibus coincidit, & ad commodiorem ejus tractationem dicere oporteat, quæ illa sit, *arg. §. fin. l. per quas pers. cuique acquir. ne idem bis proposuisse videar, meritò causam finalem illum in locum reservabo. v. infra c. ult.*

CAP. III.

De Causis internis & in specie de Materiâ

Subjectivâ.

§. 1. Sic fuere causæ externæ, aggredior causas internas, quæ consistunt in materia & forma. Materia est vel Subjectiva vel Objectiva. Possunt autem cedere bonis omnes, qui non prohibentur, cum cessio bonorum sit de genere permissorum, *arg. l. 12. pr. d. judic. l. 43. §. 1. de procurat. c. cum apud. 23. d. sponsalib. Myns. §. fin. n. 7. I. d. act. Schneidm. n. 4. Harprecht. n. 4. & 7. §. fin. l. d. act.*

l. d. act. Wesemb. in wāp. n. 3. circ. fin. h. t. Pac. in Isagog. eod. n. 2. Brun. q. 4. prin. n. 1. non tantum masculi, sed & foeminae. l. 7. ibi. utriusque sexus. C. Qui bon. ced. poss. Quae lex cum generaliter loquatur, generaliter etiam & indistincte eam exaudiemus, per. l. i. §. 1. d. legat. praestand. l. antiquitas. 14. C. d. usufr. & habit. l. 1. §. 4. ibi. quicquid igitur. de off. prof. Urb. & ibi gl. & Bart. in l. 6. s. 2. d. jur. patronat. Aldobr. l. de excus. tut. Gösdd. in l. vestis. 127. n. 2. d. V. S. Wesemb. in wāp. in fin. d. R. N. arg. l. 8. de public. in rem act. Magnific. Dn. D. Tabor. Thes. Iurispr. l. 10. c. 10. ax. 27. Myns. 4. O. 13. Et regulae tam diu standum donec de exceptione doceatur. l. 4. §. 1. d. hered. instit. l. 5. pr. d. probat. Bald. in l. 6. in fin. C. d. serv. pign. dat. manum. Iason. in l. post dotem. 40. sol. matrim. lect. 2. n. 87. Decius. ad l. foemina. 2. d. R. I. n. 108. Schult. obs. forens. 29. n. 22. Dn. D. Tabor. d. l. l. 16. c. 22. ax. 7. Nec referre quicquam arbitror, an cedentes hi habeant aliquid in censu suo vel nihil. d. l. 7. ibi. si nihil. C. Qui bon. ced. poss. Wesemb. in w. h. t. n. 3. in fin. Matth. Stephani. ad Nov. 135. n. 11. P. Gregor. Tholos. d. l. c. 9. n. 1. Brun. q. 4. prin. n. 2.

II. Sciendum autem, foeminas jure novo quamvis bonis non cedant, tamen ob debitum Civ. (sive privatum sive publicum fuerit. Nov. 134. c. 9. Angel. ad §. fin. n. 2. l. d. act. Vivius comm. opin. vers. carcerari. n. 1. Farinac. q. 27. d. carcer. n. 43. Oldendorp. in loc. comm. act. divis. 14. n. fin.) carcerari prohiberi. l. i. junct. auth. (sed hodie. C. d. off. div. jud. auth. hodie. C. d. custod. reor. text. in d. Nov. 134. c. 9. Gail. 2. O. 9. n. 3. Farinac. d. l. n. 42. cum seq. P. Gregor. Tholos. d. c. 9. n. 1. Bald. in tract. d. carcer. c. 1. n. 3. Benedict. de Capra. comm. opin. lit. D. n. 4. in fin. Wesemb. in w. n. 3. h. t. Brun. q. 1. q. 4. prin. n. 1. Hunn. in Treutler. vol. 2. disp. 24. th. 4. q. 23. Adeo, ut judicem, foeminam honestam carcerari facientem, ex praescripto II. capitalis manere debeat poena. d. l. 1. in fin. Aretin. Angel. d. l. Coler. p. 2. c. 3. n. 199. & p. 1. c. 6. n. 189. ubi id dicit fieri propter periculum pudicitiae, quod vertitur cum ea, quae constringitur in loco aliquo solitario, d. Nov. 134. c. 9. Oldendorp. d. l. ne detur occasio violandae castitatis. v. Stamm d. l. n. 22.

III. De eo autem maxime hic controvertitur: An nimirum idem de Matre & Avia tutrice, pro ratione tutelae liberorum, veniat asserendum? Quidam enim id negant, cujus opinionis propugnatores sunt Bald. in d. tr. d. carcer. c. 1. n. 3. post. Bart. in l. si quis sub conditione. n. n. 1. d. testam. tut. & in auth. matri. & Avia.

n. 15. &

n. 15. & ibid. Salicet. n. 14. C. quand. mul. tut. off. fung. Coler. p. 2. c. 3. n. 201. P. Peckius. in tr. d. jur. sistend. c. 5. n. 14. Caccialup. in tr. d. debit. just. & fugitiv. q. 6. Gail. 2. O. 90. n. 4. Boer. decis. 349. n. 11. ubi multis & rationibus & auctoritatibus eam muniunt. Quidam vero idem dicendum existimant in qua opinione sunt Prepos. in c. ex parte M. 67. d. appell. Ioh. à Monte-Sperello. in l. plerique 8. d. in jus voc. Barbat. c. 2. d. pign. Gomez. in c. mulieres. 2. n. 23. d. judic. in 6. Menoch. d. A. I. Q. cas. 88. n. 12. Vivius. comm. opin. 37. ubi ait: temerarium esse ab hac opinione in consulendo vel judicando recedere velle. Add. Brun. q. 6. q. 4. principal.

IV. Et quamvis non temere hic aliquid pronuncandum sit, potius tamen in posteriorem, velut humaniorem, inclinarem sententiam. Privilegium enim, ne foeminae scilicet ob debitum Civ. incarcerentur, ab Imp. Justin. in d. Nov. 134. c. 9. videtur ob honestatem & verecundiam quandam foeminarum esse constitutum, cui foemina renuntiare non potest. l. 14. §. eleganter. sol. matrim. & arg. eorum quae habet Magnif. Dn. D. Tabor. Thes. Iurispr. l. 16. c. 31. ax. 2. Insuper pietas & reverentia parentibus debita, l. 2. d. I. & I. l. 16. & seq. sol. matr. l. 1. §. 2. l. 9. d. obseq. par. praest. l. 28. C. d. in off. testam. l. 6. d. in jus voc. non admittit, ut parentes à filiis ob debitum Civ. incarcerentur. Et licet mater & Avia liberorum tutrix, omnibus privilegijs & sexus auxilijs renuntiet juxta auth. matri & Avia. C. Quand. mul. tut. off. fung. Nov. 94. c. 2. qua redigi videntur ad jura masculorum, Coler. p. 2. c. 3. n. 201. Gail. 2. O. 90. n. 2. nihilominus tamen eam habere privilegium ne conveniri possit, ultra quam facere potest, constat ex l. 17. d. re jud. v. Covar. 2. var. c. 1. n. 2. & 3. Zanger. d. l. n. 9. Dornsparg. 2. synt. jur. p. 1. c. 27. n. 1. Myns. Schneidw. ad §. 38. l. d. act. Nicol. Vigel. method. jur. Civ. p. 5. lib. 5. c. 10. caus. 1. Oldendorp. in loc. comm. act. divis. 14. n. 5. ideoque si ei sint bona, ea capi debeant, sin nulla, tuta sit, ne possit conveniri, Covar. d. l. Trahunt quidem dissentientes huc textum Nov. 94. ubi dum Imp. Justinian. concedit hoc casu renuntiare omni illi. & sexus auxilio, videatur etiam intellexisse de privilegio d. l. 17. d. re jud. Sed facilis est ad eundem responsio, nempe quod cum privilegium illud fundetur in reverentia, quam liberi debent parentibus d. l. 2. d. I. & I. & supra alleg. II. non potest illi mater renuntiare, juxta regulam d. l. alia. 14. §. 1. sol. matrim. Quibus accedit, quod sub clausula, etiam generali, non contineatur casus, quem quis in specie facere non posset.

B 2

posset. *c. 1. d. sentent. excomm. Bart. ad l. si quis sub conditione. 11. d. testam. tutel.*

V. Nec etiam est ut discrimen faciamus inter statum & conditionem, id quod generalitas textus non admittit. Sive itaque Laicus sit, sive Clericus, non minus hic quàm ille bonis cedere potest. Et quidem de Laico minimè dubitatur: de Clerico verò textus juris Pontificij extat expressus, id haud obscurè arguens *c. Odoardus 3. d. solut. qui adducitur à Duaren. in l. 16. d. re jud. Et quidni? Siquidem & Clero beneficia à jure in dultà non sunt deneganda, vel auferenda c. indultum 17. d. R. I. in 6. c. fin. d. secund. nupt. Nov. 22. c. 23. l. 2. §. 4. & 5. d. re jud. Kirchoy. 1. conf. var. Ictorum. 11. n. 13. quale est beneficium cessionis bonorum. Wesemb. in ω . n. 3. h. t. & quidem flebile l. pen. C. Qui bon. ced. poss. Myns. d. l. n. 16. Menoch. d. l. n. 11. ad quod debitores omni destituti auxilio velut ad sacram anchoram confugere solent. id Myns. ibid. in prin. Quod autem nonnulli volunt Clericos scil. bonis cedere cogi non posse, procedere ex ultimo post Covar. 2. var. c. 1. n. 8. Prosper. Farinac. in tr. d. carcer. l. 1. tit. 4. q. 37. n. 69. in ijs tantùm Clericis, qui vel sacris ordinibus insigniti sunt, vel altari Ecclesiæ proprio ministerio inserviunt; non autem in his, qui tantùm modò minoribus ordinibus sunt decorati, cum hi, quantum ad hoc privilegium, censentur esse pares Laicis & secularibus.*

VI. Sed quid de Ecclesia dicendum? Illa certè quod cedere bonis non teneatur videtur dicendum, principalis enim causa, per quam cessio bonorum introducta fuit, quæ est: ne debitor carceribus includatur, aut carceri inclusus amplius non detineatur. l. 1. C. Qui bon. ced. poss. v. c. ult. §. 1. in ea deficit. Ut ut autem hoc ita sit, nihilominus tamen eam cedere posse bonis testantur Duar. ad h. tit. c. 3. P. Gregor. Tholos. c. 9. n. 9. Socin. reg. 65. ampl. 3. Menoch. d. A. I. Q. cas. 183. n. 16. Schneidm. ad §. fin. l. d. act. n. 4. Du. Gothofred. ad d. l. 7. C. Qui bon. ced. poss. lit. g. Brun. q. 2. q. 4. prin. ubi plures allegat. Id quod confirmatur expressà Imp. Justinian. constitutione in Nov. 3. præfat. v. sed ad inopiam. Licet enim hæc una causa sit, quare hæc Cessio bonorum sit introducta, ut nimirùm cedendo bonis vinculorum, servitutis carcerisque injurias subterfugere possint, l. 4. h. tit. l. 1. & 7. C. Qui bon. ced. poss. Wesemb. in ω . h. t. n. 3. v. supra c. 2. §. 2. infra c. ult. §. 1. tamen ut idem Wesemb. n. 5. eod.

eod. docet, adhuc aliam esse causam, aliumque finem subesse cessionis, ut creditoribus quoad ejus fieri potest, satisfiat, & debitor ab importunitate & molestiis, quas attenti creditores creare solent, liberetur. Harprecht. ad §. fin. n. 30. I. d. act. P. Gregor. Tholos. c. 13. n. 1. c. 8. n. 2. Wesemb. d. l. ubi paulò post, Debitor autem, ait, cedendo bonis liberatur à perpetuâ flagitatione aris alieni, metuque carceris & additionis, ita ut urgeri amplius non possit. Unde consequitur, non unam, sed multiplicem esse causam cessionis (quemadmodùm ejusdem rei plures esse fines possunt. Wesemb. in ω . d. pact. n. 8.) & proinde unâ tantùm cessante, reliquis autem, præcipuè importunis exactionibus & flagitationibus, adhuc durantibus, cessionis bonorum locum esse posse. Cardin. Tusch. lit. C. conclus. 144. n. 7. & seqq. juxta regulam vulgatam: ubi plura obstant, uno sublato reliqua non tolluntur. Gail. 2. O. 65. n. 7.

VII. Propter eandem rationem generalitatis textus, non est distinguendum inter ætatem, an cedentes bonis sint minores an verò majores 25. annis, modò rerum suarum habeant administrationem. Angel. Aretin. ad §. fin. n. 2. l. d. act. Bald. in tr. d. carcer. c. 1. n. 4. Brun. q. 3. q. 4. prin. circa fin. Suarez. d. cess. bon. §. quinto queritur. n. pen. & ult. Vmm. disp. d. process. ult. n. 26.

VIII. Nec interest cedens bonis sit paterfamilias, an filiusfamilias. Hic enim cum quatenus peculium habet castrense, (subintellige & quasi castrense) in eo pro paterfamilias & Domino habeatur, l. 1. §. fin. junct. l. 2. ad SCt. Maced. Ampliè. Dn. D. Bicc. in Reb. quotid. sect. 1. th. 10. lit. m. cedere omnino potest. l. 7. C. Qui bon. ced. poss. Idem dicendum arbitror, in peculio adventitio, cujus ususfructus patri non quæritur, quia est proprium ipsius filii, inque eodem censetur sui juris. l. fin. §. 4. C. d. bon. qua lib. ut & quod patre volente possidet, (id est, profectitium) l. 7. C. Qui bon. ced. poss. cum alias hoc pleno jure sit patris, cui per filium non potest fieri præjudicium. l. 6. C. d. bon. qua lib. §. 2. l. per quas pers. nob. adquir. Quod ipsum postea & in peculio adventitio, in quo pater habet ususfructum, filius verò proprietatem etiam obtinere voluit Justinian. in d. l. 7. dum ait: *et si nihil in suo censu hi, qui in potestate parentum sunt, habeant, tamen ne patiantur injuriam, debet bonorum cessio admitti.* Quod verò filiusfamilias habens peculium adventitium nihilominus cedere, & executio in bonis filii condemna-

demnati, in quibus pater habet usufructum, etiam durante patriâ potestate fieri possit, tradit *Brun. q. 4. prin. num. 4.* nihil obstante, quod illa bona sine patris licentia voluntariè alienari nequeant. ut in *l. fin. §. 5. v. filijs autem. C. d. bon. qua lib.* secus enim esse, si ex necessaria causa fieret alienatio, pro ut distinguit ipse Ictus in *l. 3. §. 1. d. reb. eor. qui sub.* An autem patre bonis cedente, filiofamilias etiam id, quod ob benè merita eidem donavit, creditores auferre possint? non exiguæ quæstionis est. Dd. quidem communiter negativam tuentur, quasi non tam occasione patris, quam propriis laboribus filio fuerit acquisitum. Affirmativam tamen sententiam utpotè de jure veriore amplector. Tametsi enim manifesti sit juris, remuneratoriam donationem propriè non esse donationem, sed potiùs quandam accepti beneficii compensationem *l. 12. §. 8. mand. l. 27. d. donat.* aut permutationem, *l. 25. §. 11. d. hered. petit.* tamen hîc de eo meritò dubitari potest, an inter patrem & filium talis remuneratoria donatio fingi queat? cum nulla beneficia meritaque in filii persona considerari possint, quæ compensationem mereantur; nec filius quicquam benefacere possit patri, quod non eidem debeat. Unde Aristot. *9. Ethic. c. 1. Deo atq; Parentib. par gratia rependi non potest.* Non autem bene meritus ille dicendus, qui id quod alteri debet, solvit, *l. proximè 50. d. R. N. l. si servo, 84. pr. d. hered. instit. l. 1. §. pen. d. aqu. quotid.* sed qui spontè & ultrò in alium beneficia confert. *l. nec adiecit. 9. pro soc.* Ne his adversatur, quod meritorum quorundam parentibus à liberis exhibitorum fiat mentio in *Nov. 2. prefat. & §. 1. vers. Plurimum verò l. 13. pr. C. d. legit. hered. l. 77. §. 5. d. legat. 2. l. 3. pr. C. d. secund. nupt. & simil.* Ea enim ita nominantur, non quod revera talia sint, sed quod pro talibus à parentibus æstimari soleant. Dein sunt ea talia non ἀλλως & per se considerata, sed ἁπλως, considerata scilicet in relatione ad alia facta liberorum, minus, uti debebant, parentibus obedientium, aded, ut verum hic sit generale illud *l. 1. §. 1. pro donat.* Nullam inter patrem & filium, quem in potestate habet, donationem consistere. *v. Dn. Obrecht. disp. d. donat. 5. th. 106. Niell. disp. Feud. 2. th. 5. lit. C. Donnell. Enucleat. l. 9. cap. 5. lit. d. Magnific. Dn. D. Tabor Thes. turissr. l. 4. c. 49. axiom. 4.*

IX. Non tantum autem quilibet privatus debitor, sed etiam

etiam universitas (seu collegium licitum) bonis cedere potest, si scilicet per adversam fortunam, calamitatem aliquam, vel malam temporum conditionem, ad summam redacta fuerit inopiam, ut sine suppetiis eluctari & ad meliorem fortunam revenire nequeat, dicta enim *l. 7. C. Qui bon. ced. poss.* loquitur generaliter, uti supra *h. c. §. 1. dictum.* constitutio autem generalis personas non tantum singulares, sed etiam universitates complectitur *l. 22. §. 2. ex quib. caus. maj. in integr. l. 4. C. eod. l. 22. d. fidejuss.* Nulla dein ratio discriminis reddi potest inter universitatem debtricem & privatum quemlibet, cur non atque illa atque hic cedere possit, quinimò iniquissimum esset, beneficium privatis indultum, universitati velle denegare, adedque melioris conditionis constituere privatum quam universitatem ipsam, quam tamen non tantum multis de jure communi gaudere privilegiis, sed etiam aliàs in se esse maxime favorabilem notum est. *auth. res qua. C. commun. d. legat.* Nam singulorum salus ac fortuna ex publica utilitate dependere potest, secundum illud *M. Valerii Conf. Romani apud Liv. l. 36. Respublica incolumis & privatas res præstat salvas, publica perdendo tua nec quicquam servas.* Sed advertendum est, universitatem cum sit nomen juris, quæ non habet animum, *cap. si sententia 16. §. cum verò d. sent. excomm. in 6. Pacian. conf. 7. Dn. Carpzov. p. 2. constit. 36. defn. 6. num. 2.* neque etiam intellectum, sitque persona tantum ficta atque repræsentata, *l. 1. §. quibus. 1. l. 2. sicut. 7. §. fin. quod cuiusque un. nom.* solam juris communis formam in cessione bonorum observare debere, non autem illam, quam ignominiosam locorum statuta introduxerunt, de qua infra *cap. 5. §. 4.* Accedit, quod statuta, quæ his verbis loquuntur, *si quis, quicumq; & simil.* universitates non comprehendant, quemadmodum annotavit *Iason. in l. si quis major. num. 7. C. d. transact. & alij.*

X. Porro, quemadmodum debitor ipse bonis cedere potest, ita etiam hæredes & successores ipsius, qui in jus defuncti succedere dicuntur *l. 59. d. re jud. l. 9. §. 2. d. hered. instit. l. 6. d. except.* & una persona cum defuncto censentur. *l. fin. C. d. impub. & al. substit. l. 44. ad Sct. Trebell. l. 1. C. ut act. ab hered. vel contr. Nov. 4. in prefat. Card. Tusch. lit. H. n. 49. Wesemb. in ω , n. 2. d. restit. in integr.* bonis cedere possunt, cum beneficio tamen legis, conficientes scilicet in-
venta

ventarium, quo non minus ultra vires hæreditarias non tenentur, l. 12. C. d. jur. delib. ubi Bald. n. 3. quam etiam ab omnibus damnis vel in commodis, quæ infantes incurrere potuissent ex aditione simpliciter factâ, securi ac tuti redduntur. l. fin. §. et si præfatam. C. eod. Wesemb. in π . n. 6. d. acquir. hæred. Schneidw. §. pen. n. 29. I. d. hered. qual. & diff. Quod adeò verum est, ut nec in bonis suis propriis amplius possint vexari. Rol. à Vall. tr. d. invent. confisc. p. 4. util. 1. C. I. A. 29. ff. 2. th. 34. n. 1. Magnificus Dn. D. Rebban. Vniversitatis nostræ h. t. Rector meritisimus, Præceptor atq; Patronus omni honore & observantiâ colendus, in disp. d. benef. invent. membr. 2. §. 1. & seqq.

XI. Hactenus vidimus, qui bonis cedere possint. Ordo itaque requirit, ut eos contemplemur, qui bonis cedere prohibeantur. Prohibentur autem quidam ob defectum voluntatis, quidam ob defectum facultatis. In numerum eorum, qui ob defectum voluntatis cedere prohibentur, optimo jure refero, qui solvendo sunt, vel divites, vel qui plenariè habent, unde satisfaciant. Socin. reg. 65. fall. 11. & reg. 68. fall. 7. Schneidw. ad §. fin. n. 12. I. d. act. P. Gregor. Tholos. pag. 3. synt. jur. c. 8. n. 1. Brun. q. 16. q. 4. prin. per tot. Nunquam enim hi convolare velle præsumendi sunt ad hoc beneficium, quo cedentes infamiâ facti manere soleat. Nov. 135. & Nov. 4. c. 3. vers. quamobrem. Cicer. pro Quint. Cuiac. ad dd. Nov. Wesemb. in π . h. tit. in fin. Hottom. q. ill. 26. in fin. P. Gregor. Tholos. c. 11. n. 8. Matth. Stephani. ad Nov. 135. n. 15. Dn. Godofred. ad l. 11. C. ex quib. caus. infam. irrog. Bocer. cl. ult. disp. 36. th. 43. Pac. in Isagog. ff. h. tit. num. ult. Freher. de infam. cap. 20. n. 16. Brun. q. 6. n. 4. Bachov. ad §. 37. n. 3. I. d. act. C. I. A. 3. ff. 2. th. 31. Dn. D. Bic. d. prælect. publ. ff. ad h. tit. V. infra c. ult. §. 5. Refert tamen Socin. d. l. aliquos, qui volunt etiam divitem cedere bonis posse. Neque hi solum prohibentur, sed & qui bonis satisfacere possunt; quippe his concessum est creditoribus quamvis pecuniam crediderint, pro quantitate debiti, sive (ut Agylæus interpretatur) pro crediti modo, in solutum dare prædia, quæ emptorem non inveniunt. Nov. 4. c. 3. vers. si enim non sit auth. hoc nisi. C. d. solut. Zanger. part. 3. c. 1. n. 145. Coler. p. 1. c. 6. n. 114. Brun. q. 34. q. 4. prin. Wesemb. in π . h. tit. in fin. Dn. Carpov. in Afyl. debit. c. 4. §. 70. n. 226. (ubi hoc inter præsidia debitorum proponit, & n. 227. rectissimè uno verbo Dationem insolutum vocari tradit) & quæcunque creditoribus meliora visa fuerint. d. Nov. 4. cap. 3. ubi Imp. Iustinian.

nian. ipse rationem reddit his verbis: Etenim non erit justum, dantem quidem aurum, recipere autem aurum non valentem, sed coactum suscipere possessionem immobilem, vel non meliora rerum debitoris percipere, & per hoc habere consolationem, quia si aurum non accipit, aut aliquid rerum, quæ portari possunt (id est mobilium) tamen licet ei possessionem non in utilem habere. Quasi diceret, qui gravatur in uno, mirum non est, si relevetur in alio, l. 30. d. jurejur. l. 6. d. jur. dot. l. 10. d. R. I. Magnif. Dn. D. Tab. Thef. Iurispr. l. 7. c. 13. ax. 5. cum ergo creditor gravetur in hoc, quod præter voluntatem teneatur aliud pro alio in solutum accipere, in hoc iterum relevatur, quod ipse possit rem unam præ alia, & meliorem præ deteriore eligere, quod est contra regulam juris communem, secundum quam electio spectare debet ad debitorem. l. 10. §. fin. in fin. d. jur. dot. l. 10. C. d. condit. in deb. l. 34. §. 6. d. iurejur. l. 34. §. 1. d. contrah. empr. l. 5. §. 1. depos. l. 7. §. 5. d. donat. int. vir. & ux. §. 33. vers. huic autem. I. d. act. c. in alternativis. 70. d. R. I. in 6. Magnif. Dn. D. Taber. d. l. l. 5. c. 5. ax. 10. Nec obstat. Nov. 120. ubi dicitur: quod si prædium Ecclesiasticum dandum fuerit creditoribus insolutum, non debere dari optimum & præstantissimum, sed mediocre. Siquidem id specialiter favore Ecclesiæ, cujus semper major habetur ratio, quam privati cujuslibet, receptum est. Matth. Steph. ad Nov. 4. n. 36. & 37. Cujac. ibid. v. nec tamen erit, addit. ad Bart. h. tit. lit. a. Jus autem singulare non debet produci ad consequentias. l. 14. l. 141. d. R. I. l. 23. §. 3. d. fidei-comm. libert. cap. quæ à jure. 28. d. R. I. Quo facto dominium bonorum insolutum ita datorum, mox transit in eum, qui ea insolutum accepit, l. 4. C. Qui bon. ced. poss. nec ullus amplius pœnitentiæ aut revocationi locus, l. 10. C. d. solut. arg. l. 15. §. 13. d. damn. inf. & hac ratione carcer perinde vitatur, ut cessione bonorum. d. Nov. 4. cap. 3. l. 4. v. ult. C. Qui bon. ced. poss. Limitari tamen posse videntur hæc; Nisi forte speciali pacto, in eventum non factæ solutionis, ad carcerem subeundum, se obligaverit. Cujac. ad Nov. 4. v. sed ea cessione. Stamm. d. l. n. 16. vel res, priusquam insolutum concederentur, aliis pignoris nomine jam sint obligatæ; id enim tunc minimè præjudicat, quò minus illas avocare valeant. l. 20. d. solut. l. 1. si antiqu. credit. pign. vend. Nov. 112. c. 1. v. Ab hoc autem. Cæterum in quo conveniat Datio hæc insolutum cum Cessione bonorum, & in quibus differat, videre licet apud Dn. Carpov. in

Afyl. debit. d. l. n. 228. & seqq. & alios. Ad hanc classem etiam referendi sunt hi, qui ex certo quodam privilegio, in id duntaxat quod facere possunt, condemnantur, l. 1. C. *Qui bon. ced. poss. Angel. §. 38. n. 1. l. d. act. Hartm. 2. O. tit. 18. O. 5. n. 6. Schneidw. §. fin. n. 10. l. d. act. habitâ ratione ipsorum, ne pro personæ suæ qualitate egeant. l. 18. & seqq. d. re jud. Schneidw. §. 36. n. 9. l. d. act. Hartm. d. l. n. 1. & 2. Brun. q. 24. q. 4. prin. n. 1.* quod Dd. vulgè beneficium Competentiæ vocant. Et licet Coler. p. 2. c. 3. n. 130. & seqq. hoc beneficium hodie non observari contendat, experientia tamen, rerum magistra, ipsa satis eum refutat, quam etiam in pronuntiando secutos fuisse Scabinos Lipsiens. in causa *Wilhelm Bernhardt von Hagen, mens. Majo. Anno 1636.* & in causa cujusdam Baronis ad consultationem *Elia Frideis zu Leipzig mens. Jul. Anno 1631.* testatur *Dn. Carpzov p. 1. const. 35. defin. 15. 16.* Quæ personæ verò hoc deductionis beneficium habeant, Sigillatim delineare vetat instituti ratio, v. C. I. A. 42. ff. 1. th. 33. & seqq. *Dn. Carpzov d. l. defin. 15. 16. 17. 18. Berlich. 1. concl. 80. num. 50. & seqq. Vmm. d. l. n. 27. Perez in pralect. C. d. re jud. num. 27. & seqq. Donell. Enucleat. l. 27. cap. 9. Manz. in tr. d. patrocim. debit. dec. 3. q. 3. per totum. Arumæ. disp. ad ff. 21. th. 6. & novissimè Dn. Lauterbach. in disp. sua inaugurali d. benefic. Competent. & alijs.* Deinde illi etiâ, qui quamvis non confugiant ad hoc lamentabile cessionis bonorum adjutorium, l. 8. C. *Qui bon. ced. poss.* à carceris tamen squallore vinculorumque injuriis liberi censentur: veluti sunt I. Debitorum quicumque, quorum creditores juri, quod habent, ipsos carcerari faciendi, renuntiârunt, vel non petierunt. *Bart. in l. 1. C. Qui bon. ced. poss. Boër. decis. 349. n. 10. vers. sic etiam debitor. Soarez. comm. opin. lit. C. num. 43. Vivius. comm. opin. vers. debitor non potest. Socin. reg. 65. fall. 12. Brun. q. 35. q. 4. prin.* Cessante enim ratione beneficii cessionis, quæ est, ut non in carcerentur debitorum, post *Bald. ad. l. 1. C. Qui bon. ced. poss. Socin. d. l. beneficium ipsum cessabit & deficiet. l. Titia. 87. §. 1. d. legat. 2. l. 43. & ibi latè Ripens. n. 20. d. vulg. substit. l. fin. §. 1. d. divort. cap. cum cessante. 60. cum vulg. d. appell. Everhard. in loc. à cessat. rat. n. 1. & seqq. Andr. Tiraquell. cessante causa. n. 130. Dn. Carpzov p. 3. const. 28. defin. 12. n. 5. & p. 3. q. crim. 105. n. 7. II. Debitorum, qui nullâ sui culpâ, sed fortunâ sic volente (auf Ründlichen vnd unversehnen zugestandenem vnsâllen. Ordin. Polit. Anno 1577. tit. 23.) vel etiam aliquali suâ culpâ, (si modo non*

do non latâ vel supinâ *Nov. 135. prefat. v. ubi enim.*) bonis exuti ad paupertatem devenerunt, dummodò ejurent bonam copiam (id est, ut *Varro l. 6. d. ling. lat. hoc elegans dicendi genus interpretatur, se non esse solvendo jurent*) & omnibus actionibus competentibus creditoribus, cedant, ut sibi habeant, si quidpiâ aliunde exigere possint *d. Nov. 135. prefat. v. ubi enim. junct. c. 1. ibiq. Cuiac. & Dn. Gothofred. adv. Propter pecunias. Hottom. d. l. propè fin. Heig. 1. q. 35. n. 47. Bocer. cl. ult. disp. 36. th. 44. Pac. in Isagog. ff. b. tit. n. fin. Rittershus. 9. Nov. c. 30. n. 2.* Iniquum namque esset puniri eum, qui non deliquit, cum sine culpa nemo puniri debeat. *c. 2. d. constit. c. 10. d. eo qui cogn. consangu. c. tua. 19. in fin. d. homicid. c. sine. 23. d. R. l. in 6. & ibi debeat esse pœna, ubi noxia est. l. 22. C. d. pœn. l. 131. pr. d. V. S.* Huc pertinent etiam illi, qui vel transmarinis & aliis regionibus, quàm in quibus ipsi versantur, negotiationes exercendo, maris tempestate subortâ, bonis suis evertuntur, *l. 10. qui & à quibus manum.* aut quibus à latronibus vel piratis bona diripiuntur, *l. 18. commod.* aut suo, per aliorum, qui ipsis obligantur, incuriam aut fraudulentiam spoliuntur, quò de *Sauter. in prax. Bancarupt. p. 1. c. 4.* aut insigni opprimuntur calamitate aliâ. *l. 10. §. 1. qui satisd. cog.* Quorsum & monetâ depravationem inopinatam aut mutationem ejusdem subitanam referimus. *V. Dn. Carpzov. p. 2. const. 22. defin. 5.* Hos enim jam ante miserabiles & calamitosos amplius affligere, & afflictionem contrâ omnem pietatem afflicto addere velle, satis crudele est, *l. 14. d. off. praesid. c. licet. d. cens. c. ex parte. 5. d. cleric. c. cum percussio. 7. q. 1. l. tam dementis. 28. C. d. episc. aud. arg. l. servus. 7. d. serv. export. & nescio an homine, ne dicam Christiano dignum. Myns. §. fin. n. 18. l. d. act.* Et est juri naturæ conveniens, ut ære alieno submersi periniquam sortem, ab injuriâ carceris immunes habeantur. *Heig. d. l. n. 33.* Imò ut nec cogantur cessione bonorum factâ, publicè bonorum suorum venditionem pati: quia nihil tam durum tamque inhumanum esse possit, quàm publicatione rerum suarum familiarium paupertatis detegi vilitatem. *l. 21. C. Quand. & quib. quart. pars. fac. l. 2. C. d. alim. pupill. praestand.*

XII. Ob defectam facultatis cedere bonis prohibentur primò, de quorum debito nondum liquet, *l. pen. & ult. h. tit. h. e. tali,* de quo quid, quale quantumvè sit; non apparet, *arg. l. censum. 6.*

sum. 6. ubi Bart. & Iason. & Dd. si cert. per. l. hac autem 4. §. non defendi r. ex quib. caus. in possess. eat. fac. l. fin. d. compens. vel in iudicio, confessione cedentis propria, quâ certior & fortior probatio nulla est. l. un. C. l. 1. d. confess. l. fin. C. quib. ad libert. proclam. non lic. Dn. Carpz. p. 1. const. 8. defin. 14. n. 3. Zanger. d. except. p. 3. c. 8. n. 16. Wesemb. d. except. C. n. 10. Card. Tusch. lit. C. concl. 645. Magnific. Dn. D. Tab. Thes. Iurispr. l. 3. c. 44. ax. 12. vel sententiâ definitivâ, l. 1. C. d. condict. in deb. Gail. 1. O. 44. n. 7. Accedit Brun. q. 2. prin. n. 2. id. tradit Angel. Aretin. ad §. fin. n. 1. l. d. act. v. Advertas tamen. Bœr. decis. 349. n. 7. Benedict. de Capra. comm. opin. lit. D. n. 4. Matth. de Afflict. decis. 387. n. 2. Covar. 2. var. c. 1. n. 5. aut extra iudicium. d. l. pen. h. tit. ubi Accurs. & Dn. Gothofred. ad v. Adgnoscat. Schneidm. ad §. fin. n. 15. l. d. act. Brun. q. 2. prin. n. 2. Suarez. d. cess. bon. §. quidò queritur. n. 15. Quibus paria sunt, si non contradicant, sed patiantur se condemnari, si fateantur coram testibus, vel Notario. P. Gregor. Tholos. c. 11. n. 15. Quare autem debitum liquidum esse debeat, ratio non in elegans assignatur ab Accurs. & Bart. ad l. pen. h. tit. Paul. Castrens. ad. l. 1. C. Qui bon. ced. poss. ne scil. creditores incommodo afficiantur, qui eo tempore cum ceditur bonis, legitimis probationibus ad convincendos debitores instructi sunt, iisque interim destitui possunt, donec, idoneis facultatibus reparatis, potestas concedatur ex integro debitores convincendi. Deinde illi etiam prohibentur, qui cum debitum ab initio negarent, postea convicti condemnati sunt. arg. l. 4. §. 1. quod cum eo qui in al. pot. & l. 22. in fin. d. re jud. v. Matth. de Afflictis. decis. Neapolit. 296. & 379. n. 4. Kirchoy. 2. concl. 20. Schneidm. n. 13. & 15. §. fin. l. d. act. Socin. reg. 65. fall. 16. P. Peckius. d. l. c. 5. n. 16. Myns. n. 8. §. fin. l. d. act. P. Gregor. Tholos. c. 8. p. 3. n. 1. Plat. d. l. n. 1. Ratio est ipsa pœna mendacij & dolosæ inficiationis: mendaces n. oderunt iura, arg. l. 7. C. d. rescript. div. l. 5. C. si contra jus vel util. & mendacium necat privilegium. l. pen. C. d. tit. l. 10. s. 1. d. fide iuss. l. 1. §. 15. si quadrup. paup. l. 67. §. fin. pro soc. sic e. g. quando donans negaret bona, de quibus lis esset, donasse eum, propter dolum suum cessionis bonorum beneficium perderet. Brun. q. 27. q. 4. prin. Et quamvis nonnulli dissentiant, ob eam maximè rationem, quod etiam iudicati, id est. damnati, bonis cedere possint, ne incarcerationentur, l. 1. C. Qui bon. ced. poss. unde elicere conantur, debitores, qui negarunt debitum, hoc beneficio cessionis non privari; eos enim,

enim, qui condemnati sunt, debitum negasse oportuit: cum iudicium reddatur in invitos, & in confitentes nullæ sint partes iudicis, nisi ut condemnet, l. 25. §. 2. ad l. Aquil. l. 21. d. reb. credit. ad quod etiam allegant textum in l. 11. §. fin. d. interrog. in jur. fac. Tamen his non attentis, asserimus, quod si qui negarint à principio, & fuerint condemnati, & postea debitum confiteantur, confessionem hanc, si creditor contradicat, nihil proficere ad impetrandam cessionem, quia ei non expediat. v. Barbosa ad l. maritum. 13. n. 106. sol. matrim. P. Gregor. Tholos. c. 11. n. 15. Deinde quia vel ex eo, quod in negatione perstiterunt usque ad sententiam, pœnâ digni videantur, & amissione beneficij propter mendacium. Ad textum verò in contrarium adductos quod attinet, respondeamus, condemnatos scil. post sententiam admitti quidem ad cessionem, si usque ad sententiam non fuerint debitum inficiati, sed pœnituerint vel justam causam negandi, dubitandi, vel diffidendi habuerint, arg. l. 21. d. usur. v. c. si fuit aliquis hæres defuncti, qui enim in jus defuncti succedit, justam ignorantie causam habere censetur. c. cum. quid. d. R. 1. in 6. Bald. in l. 1. C. Qui bon. ced. poss. Matth. de Afflict. decis. 378. n. 2. Carol. de Cras. d. except. Add. Brun. q. 2. prin. n. 6. Vel commodius hoc modo: condemnatos quidem inficiari debuisse, non tamen simpliciter debitum, sed negando narrata, pro ut narrantur. Angel. Aretin. §. item si socius. l. d. act. Brun. q. 24. q. 4. prin. n. 15. Confer Magnific. Dn. D. Rebhan. d. benef. fideiuss. compet. c. 1. §. 24. Quin etiam si confessi fuissent, tamen iudicari & sententia ferri potuisset, præsertim cum hodie in confessis semper opus sit sententia. Wesemb. in c. n. 8. in fin. d. confess. Tertio qui inducias moratorias, quas nos vernaculo sermone dicimus Anstandbrieff oder Quinquennell/Paul. Matt. Wehner. in pract. O. lit. A. verb. Anstandt. Befold. in Thes. pract. lit. Q. verb. Quinquennell. Coler. p. 1. c. 4. n. 14 non ab universis modò & singulis creditoribus, sed etiam ab ampliore ipsorum parte concessas, acceptarunt, l. fin. & illic gl. & Dd. C. Qui bon. ced. poss. Schneidm. §. fin. n. 5. l. d. act. Electâ enim dilatione quinquennali cessionis auxilio videtur renuntiatum, d. l. fin. Cujac. in c. in fin. C. Qui bon. ced. poss. Harprecht. ad §. fin. n. 22. l. d. act. aded ut nec elapso quinquennio (quo tempore regulariter circumscribi solent dilationes, Dn. Gothofred. in addit. ad. Schneidm. §. jus autem l. d. l. N. G. & Civ. Wehner. d. l. per text. in confit.

stit. Imp. d. Anno 1548. tit. Von verdorbenen Rauffleuten. § das ihrent
Besold. d. l. §. moram.) eo uti possint, sed carcere concludantur, gl.
& Cujac. in l. fin. C. Qui bon. ced. poss. Alex. 2. cons. 250. Brun. q. 27. prin.
& q. 20. q. 4. prin. n. 21. & q. 7. prin. n. 8. Schneidw §. fin. n. 5. l. d. act.
Myns. n. 21. ibid. Wehner. d. l. §. est que. Matth. de afflict. decis. 378. n. 2. P.
Peckius. c. 3. n. 16. circ. fin. Card. Tusch. lit. m. concl. 383. n. 15. Deinde
etiam, ne creditores, dilationem quinquennalem concedentes,
duplici graventur onere. gl. in d. l. fin. in fin. Cuiac. ad l. fin. eod. in fin.
Zaf. ad l. pen. & ult. h. tit. v. Tertius casus est. Schneidw d. l. n. 5. Myns. ibid.
n. fin. Harprecht. ibid. n. 18. Anton. Faber. in Cod. suo l. 1. tit. 9. def. 21. n.
11. Hering. d. fideiuss. c. 5. n. 26. & seqq. Quartò, etiam si qui suo vi-
tio, oscitantia, aut quovis facto suo spontaneæ sibi paupertatis
autores sunt, Besold. d. Regalib. c. 2. & luxu suo bona abligurive-
runt, aliosque fraudulenter in paupertatem præcipitarunt, &
Decoectores atque Falliti nominantur; arg. l. pen. d. jur. dot. l. fin.
que in fraud. cred. l. 49. d. adm. & peric. tut. l. 24. §. si quis. d. minor. Zaf.
ad §. fin. l. d. act. Bart. in l. 1. §. 1. si quis testam. hos enim non immeri-
tò decreta Comitiorum Imp. ut est constitutum in der Pollicey
Ordnung Anno 1577. tit. 23. aliaque Cæsarea Regiaque statuta at-
testante Sauter. in prax Bancrupt. p. 3. c. 3. & seqq. à cessione in car-
cerem remittunt. v. Bald. ad l. 1. C. Qui bon. ced. poss. n. 4. Brun. q. 28.
q. 4. prin. per totum. Gomez. ad l. Tauri. 79. n. 2. & 2. resol. 11. n. 52. Coth-
man. 1. respons. jur. 19. n. 18. Boër. decis. 215. n. 6. Tessaur. decis. 36. n. 5. P.
Gregor. Tholos. d. c. 9. n. 10. Heig. d. l. n. 48. Straccha. in tract. d. decoct. p.
3. n. 9. Bocer. cl. ult. disp. 36. th. 39. Donell. Enucleat. l. 27. c. 9. lit. Dd.
Bronchorst. cent. 4. ass. 20. v. Tertio obstat. Wehner. d. l. in voce Gefäng-
niß. §. debet. Hottom. d. l. Add. Coler. p. 1. c. 6. n. 113. Quin-imò in ta-
les decoectores & ventres animadvertere severissimè, salutem
mercaturæ esse judicat Straccha d. l. n. 8. eosque carceribus man-
cipari utilissimum dicit Myns. d. l. n. 19. cum Reipub. quoque in-
ter sit, ne quis re suâ malè utatur. §. fin. l. d. his qui sunt sui vel al. jur.
Besold. d. l. v. Schuldhurn. Oldendorp. cl. 1. act. forens. act. 12. in defens.
rei. n. 2. in fin. aut si malè sit usus, ut in eum exemplum statuatur
tale, unde alij à simili delicto deterreantur. l. 2. C. ad l. lul. repetund.
l. 31. in fin. prin. depos. Clem. un. d. baptism. l. si quis 6. §. 1. d. pæn. c. irre-
fragabili. 13. s. cæterum. ubi gl. in v. metu pænæ d. off. ord. Unde non
abs re hodie tales decoectores ad asyla confugere videmus, ut
Norim-

Norimbergenses Rotham, aut Francofurtenses, Saxenhusam,
indeque literas ad creditores emittere, ut velint esse parte con-
tenti ac transigere. Rittersh. 3. Nov. 3. n. 24. & ad §. 1. l. d. act. v. infra
c. ult. §. 9. Nec illi qui partim suo vitio, partim adversà for-
tunâ, bonis & facultatibus lapsi fuerunt. d. Nov. 135. §. ubiq. enim.
Harprecht. n. 27. §. fin. l. d. act. Straccha. d. decoct. p. 7. prin. p. 3. n. 21.
quia hos admitta culpa, humiles & deploratos, ac commiserati-
one indignos reddere putatur, per l. fin. que in fraud. credit. Heig.
d. l. n. 49. Unde Straccha. decoectores illos, qui partim fortunâ par-
tim vitio suo non solvendo facti, foro cesserunt. d. l. p. 2. n. 2. non
multò inferiori loco ponit, quàm eos, qui bona studio dissipâ-
runt.

XIII. Cæterum cum jura dolosis patrocinari non sole-
ant, l. 1. pr. d. dol. l. 1. §. 1. d. dol. except. c. 15. d. rescript. nec malitijs ho-
minum indulgendum sit, l. 38. §. 1. d. R. V. l. 12. §. 1. d. furt. ne cui-
quam sua prodesse videatur calliditas, aut ex delicto suo melio-
rem nanciscatur conditionem. l. 11. §. 1. ad exhib. l. 63. §. 7. pro soc. l.
134. d. R. I. quin potius frustra legis beneficium invocat, qui com-
mittit in eam. l. 37. v. in delictis. in fin. d. minor. l. 15. C. d. jud. fac. l. 1. C.
ubi Senat. vel clariss. l. 3. C. d. episc. aud. c. quia frustra. d. usur. Magnific.
Dn. D. Tab. Thes. jurispr. l. 10. c. 10. ax. 39. non immeritò his annu-
ramus etiam eos, qui aliàs habent privilegium, ne ob debitum
Civ. incarcerentur. Ut putà, si rationes suas studiosè contri-
bârunt, vel suo vitio aut malitiâ non solvendo effecti sunt, pro
quo fac. l. 51. pr. d. re jud. & notata Dd. ad l. 2. & fin. C. Qui bon. ced.
poss. P. Peckius. d. l. c. 4. n. 2. Gomez. ad l. Tauri. 79. n. 3. Hartm. Hartm. tit.
18. O. 2. in fin. qui in maleficiis dignitatem non esse privilegiatam
volunt. Add. Covar. 2. var. c. 1. n. 4. Brun. q. 28. q. 4. prin. n. 1. in fin. Idque
in specie de Clericis tradit Boer. decis. 345. n. fin. P. Gregor. Tholos. c. 10.
Ut sunt 1. Qui neque tempus, neque finem expensarum habent,
l. 1. pr. d. curat. fur. & in bonis suis furiosum faciunt exitum, l. 12.
§. fin. d. tutel. & rat. distrah. & notata Wesemb. in c. n. 3. d. curat. fur. pu-
tà luxuriâ, lusu, prodigalitate, luxuriosis & sumptuosis ultra for-
tem vestibus, aut cum meretricibus, quarum venenis, ut est in l.
1. C. d. naturalib. liber. animi perditorum inficiuntur, aliòvè inho-
nesto modo malitiosè dilapidantes. l. fin. ubi gl. que in fraud. credit.
l. pen. d. jur. dot. Nov. 135. l. quilibet. C. d. decur. l. 10. Marfil. in l. 1. §. cum
quis

quis latrones n. 9. d. quest. Henric. Boich. & Imol. in cap. Odoardus. 3. d. solut. P. Gregor. Tholos. cap. 9. n. 13. Brun. q. 28. q. 4. prin. n. 1. ubi proinde infert. quod tales decoctores carcerari possint & extra ordinem puniri. II. Qui malitiosè faciunt ut sua bona veneant, l. 51. d. rejud. aut sua in odium creditorum dissipando, aut in eorundem fraudem & prejudicium ita abalienando, ut actione rescissoria vel planè non, vel difficulter recuperari queant. text. sec. unam lectur. in l. fin. §. fin. quæ in fraud. credit. l. 4. §. actor. d. rejud. l. fin. ubi Dd. d. juris d. arg. l. 134. §. 1. d. R. I. l. pen. d. jur. dot. §. 6. & ibi Dd. l. d. act. l. un. §. cum autem 7. C. d. R. V. A. l. 68. §. 1. profoc. Dd. ad l. 2. & fin. C. Qui bon. ced. poss. Gomez. 2. resol. cap. 11. n. 52. Ripa. in l. 6. n. 33. d. pignor. Schneidw. d. l. n. 9. P. Gregor. Tholos. d. l. c. 9. n. 10. Hartm. Hartm. tit. 18. O. 2. n. 10. Oldendorp. d. l. n. 1. Brun. q. 28. q. 4. prin. per totum. & q. 5. q. 4. prin. n. 4. & 5. Stamm. d. l. n. 27. Zaf. ad §. fin. pr. I. d. act. P. Peckius. d. l. c. 4. n. 2. v. g. si ea concesserint potentioribus, rixosis & his similibus, contra l. 3. pr. & tot. tit. d. al. jud. matand. caus. tot. tit. C. ne lic. pot. Myns. d. l. n. 4. & pauld anre alleg. quorum natura est, semper inferiores opprimere. Ioh. de Platea. in l. 1. C. d. censit. Nerwmeier. in tr. von Steuer vnd Schakung. c. 7. pag. m. 578. III. Qui cum intelligant se non esse solvendo, contrahendo tamen id agunt, ut aliis saltem insidias struant arg. l. pen. d. jur. dot. Dd. ad l. 2. & fin. C. Qui bon. ced. poss. P. Gregor. Tholos. c. 9. num. fin. P. Peckius. cap. 4. n. 2. Socin. d. reg. fall. 7. Myns. d. l. n. 17. Brun. d. q. 28. q. 4. prin. n. 2. & q. 31. q. 4. prin. per tot. Dornsp. p. 2. cap. 5. n. 7. ut si ære jam ante onusti alieno, scienter se adhuc in tantum obligari patiantur, ut neutri solvendo existant. l. pen. h. tit. l. 10. §. 14. l. 15. quæ in fraud. cred. Bart. in l. alia. 14. §. 1. sol. matrim. Rebuff. consil. 184. n. 7. Ripa. in l. 6. n. 33. d. pign. Angel. in l. 4. h. tit. Brun. q. 31. q. 4. prin. P. Gregor. Tholos. cap. 9. n. 2. fin. Exemplum in uxore, quæ tempore promissionis dotis sciebat se dotem promissam solvere non posse, tradit Brun. q. 21. q. 4. prin. Illi denique etiam, qui sub spe cessionis securius negotiantur, arg. l. pen. in fin. d. jur. dot. Dyn. in reg. peccatum. d. R. I. in 6. Brun. q. 30. q. 4. prin. per tot. & notat. Ioh. de Platea. n. 4. & 7. §. fin. I. d. act. P. Gregor. Tholos. cap. 9. n. 10. id cap. 15. n. 3. Schneidw. n. 10. Myns. n. 15. Harprecht. n. 10. §. fin. I. d. act. Wesemb. in c. n. 3. h. tit. quemadmodum in simili, si quis mutuasset pecunias sub usuris, spe veniæ consequendæ à debitore, vel à Principe, ob damnatam ejus intentionem bonorum cessionis beneficium perdit. Brun.

dit. Brun. q. 18. q. 4. prin. n. 2. Ratio: quia spe beneficii vel privilegii peccans, privilegio non fruatur. l. pen. d. jur. dot. cap. fin. d. immun. Eccl. l. 10. C. d. ferijs. Quod ipsum declarat Myns. §. fin. n. 15. I. d. act. si ed securius negotiatus est, & P. Gregor. Tholos. d. n. 10. si de ea voluntate liquidò pateat. Add. Harprecht. d. l. n. 10. ubi existimat, verisimile esse, eum, qui contractus tempore sciebat se non esse solvendo, spe cessionis contraxisse. per notata Ioh. d. Platea. num. 4. & 7. §. fin. I. d. act. Brun. q. 31. q. 4. prin. n. 2. V. eundem q. 30.

XIV. Prohibentur illi etiam, qui ad factum, v. g. scribere librum, fodere fossam, ædificare domum, sepulchrum, aut alias operas præstare, obligati sunt, l. 54. §. fin. d. V. O. l. 21. §. 4. d. op. nov. nunc. Faber. n. 4. Platea. n. 9. & 10. Harprecht. n. 9. Myns. n. 11. §. fin. I. d. act. P. Gregor. Tholos. cap. 10. n. 2. Socin. reg. 68. fall. 7. id. reg. 75. fall. 7. quamdiu enim hi factum & operas explere possunt, semper solvendo esse intelliguntur. l. 72. pr. d. V. O. l. 13. §. fin. d. rejud. Sin autem faciendi & operas explendi facultate careant, & eam ob causam in id quod interest, locus condemnentur, cessionis erit. Bald. ad l. 1. n. 5. C. Qui bon. ced. poss. Iason. Faber. Myns. n. 11. Schneidw. n. 8. §. fin. I. d. act. P. Gregor. Tholos. cap. 10. n. 2. Rutger. Ruland. l. 9. d. omissar. c. ult. n. 3. Sed quæ de eo quod interest præstando prolata sunt, de eo demùm casu puto accipienda, ubi promissor facti vult & potest præstare interesse. ut in l. 54. §. fin. d. V. O. cum frustra aliàs diceretur, promissores facti eligendo interesse, quod non possunt præstare, liberari. l. 54. pr. d. solut. l. 34. §. 6. d. contrah. empt. Idem dicendum de obligatis in specie ad rem. Brun. 4. 12. q. 4. prin. cum sufficere debeat illam solam rem, quæ petitur vel vindicatur, dimittere, adeoque quod potest fieri paucioribus, non debeat fieri pluribus. Arist. l. 8. topic. l. 1. quod met. caus. l. 39. §. 6. C. d. appellat. l. 1. ubi Bald. in princ. d. dol. C. I. A. 16. ff. 2. th. 3. in fin. Magnific. Dn. D. Tab. Thes. jurispr. l. 14. cap. 39. ax. 1. Illi etiam, qui ided cedere bonis cogitant, ne ita inhabiles facti, muneribus publicis defungi cogantur; l. 5. C. Qui bon. ced. poss. Myns. n. 14. Schneidw. n. 7. §. fin. I. d. act. Harprecht. ibid. n. 5. Schotanus. Exam. jurid. ad h. tit. q. 3. Ampliff. Dn. D. Bicc. in Reb. Quot. sect. 5. th. 158. lit. QQ. munera siquidem hæc in sollicitudine animi principaliter, & vigilantia potiùs, quàm sumptibus consistere, constat ex l. 1. §. illud. d. mun. & honor. Non minus illi etiam, qui juri seu facultati cedendi renunciârunt, vel

fese ad carceres obstrinxerunt, de quibus supra cap. 2. §. 3. Denique etiam illi, qui pœnam pecuniariam, ad quam ob delictum vel quasi, veluti furtum, injuriam, similevè arg. cap. Episcopus. 58. c. 12. q. 2. condemnantur ob paupertatem solvere nequeunt, Iason. ad l. 7. d. Iuris. v. Tertio pondera textum. Boër. decis. 349. n. 8. Covar. 2. var. c. 1. num. 8. Zas. ad l. pen. & ult. h. tit. v. Quartus casus est. P. Gregor. Tholos. cap. 10. num. 1. & 3. d. usur. cap. 6. n. 6. Anton. Faber. in Cod. suo. l. 7. tit. 31. defin. 4. & 5. Socin. reg. 65. Sichard. ad. l. 4. n. 39. C. de serv. fugitiv. Wesemb. in x. n. 3. h. tit. Brun. q. 17. q. 4. prin. n. 1. Harprecht. d. l. num. 6. Schneidw. n. 6. Myns. num. 13. §. fin. l. d. act. M. Anton. Peregrin. de jur. & priv. fisc. l. 6. cap. 7. n. 37. Gomez. 1. var. c. 11. num. 52. Donell. Enuclat. l. 22. cap. 9. lit. a. Soarez. comm. opin. lit. C. num. 45. Kirchof. 1. conclus. 60. P. Peckius. d. l. cap. 5. n. 16. Stamm. d. l. n. 27. v. qui 4. v. Hunn. in Treutler. vol. 2. disp. 24. th. 4. q. 34. ibiq. Bachov. in suis notis lit. k. hoc casu sibi locum vendicat communis regula: Luat in corpore, qui non habet in are. l. 1. §. fin. d. pœn. l. pen. d. in jus voc. l. 7. §. 3. d. juris. l. 4. §. quod si. C. de serv. fugitiv. l. 25. §. 2. v. Si executio. d. minor. l. 49. d. adm. tut. l. 9. d. incend. ruin. naufr. l. fin. in fin. C. de sepulch. viol. cap. finem. litibus. d. dol. & contumac. Card. Tusch. lit. C. concl. 1048. & lit. D. concl. 53. Guil. 1. O. ult. n. 4. Myns. §. fin. n. 13. l. d. act. Schneidw. n. 6. ibid. Quæ etsi communiter ita se habeant, nec d. decreto Imp. in Anno 1577. tit. 23. adversentur, dicit tamen Cuiac. in fin. x. C. Qui bon. ced. poss. rectè ex l. fin. C. d. Custod. reor. inferri, etiam in causa criminali cessionem locum esse.

XV. Limitantur tamen superius dicta primò, ut procedant tunc, quando multa ex delicto est applicanda fisco, non etiam si parti, tunc enim non potest commutari in pœnam corporalem, nisi actore consentiente, arg. c. fraternitas. 12. q. 2. P. Gregor. Tholos. cap. 10. n. 1. sed expectandum est, donec reus venerit ad meliorem fortunam. Id. per c. Odoardus. d. solut. Add. Covarr. d. l. n. 8. v. hæc verò. Item ut procedant tunc, quando agitur vel ad pœnam tantum imponendam, veluti in furto, vel ad pœnam & interesse simul, quod tunc, si placet actori, pœna pecuniaria in corporalem possit converti. d. c. fraternitas 12. q. 2. Secus si debitor convenitur ad præstandum id, quod interest, tunc enim possit bonis cedere. P. Gregor. Tholos. d. l. Adeòque in pœna, quæ respectu debitoris tantum est pœna, respectu autem creditoris rei persecutio est,

tio est, & ei damni illati loco addicitur, cessionem bonorum locus est, neque illa ob delinquentis, inopiam in corporalem mutanda. Harprecht. d. l. n. 7. Et licet Covar. d. l. dissentiat, & existimet, dicta procedere non solum, ubi quis ob crimen mulcatur in propriam & veram delicti pœnam, verum etiam tunc, cum pœna est satisfactio & emendatio, æstimatioque damni ipso crimine proximo illati, per cap. finem litibus. d. Dol. & contumac. tamen postea ait, quod in Regno Hispaniæ ex constit. Carol. V. damnatus criminis causâ ad pecuniæ solutionem pro damno actori illato, & pro vera damni æstimatione, possit bonis cedere, eòque beneficio cessionis à carceribus publicis liberari, non aliter, quàm si ea pecunia ex contractu, & Civ. obligatione deberetur. Idque etiam dicit Veterum Jctor. responsi non omninò obviare, quamvis fateatur apud iudices Regiarum Curiarum non observari, & etiam in hac pœna delinquentem ad cessionem nõ admitti, Ex præmissis constat, debitorem ex l. Aquilia, qui propter inopiam damnum quod dedit, alii refarcire non potest, ad cessionem admitti, quia respectu creditoris non sit pœna, verum rei persecutio, & quod cuivis cedere bonis liceat, nisi prohibeatur; atqui nulla lege bonis cedere prohibetur ille, qui non ad veram pœnam, sed talem, quæ ex parte creditoris rei persecutio est, tenetur. V. Harprecht. §. fin. n. 7. & 8. l. d. act. Covar. 2. var. c. 1. n. 8. C. l. A. 42. ff. th. 6. Porro plures casus, quibus cessio bonorum debitoribus denegatur, diligenter ac nervosè post alios à se relatos recenset Althus. l. 2. dicaolog. c. 18. n. 14. & seqq. itemq. Besold. in disp. ad p. 1. l. Prov. Wirtenbergici. th. 58.

XVI. His adumbratis, ipsa jam ordinis ratio postulat, paucis perscrutari, quibus bona cedantur. Quibus ut effectum dem, pono: quod bona cedenda sint creditoribus, & quidem, etiam primò invitis. l. 1. C. Qui bon. ced. poss. Duar. adh. tit. cap. 2. Iohan. Thilm. de Benign. decis. Cam. Imp. Synt. 1. decis. 5. voto 10. num. 9. Deinde debitoribus inducias dare volentibus. Schneidw. §. fin. n. 4. l. d. act. Denique possunt etiam cedi bona non solum his, qui debitorem ad faciendam cessionem instigârunt & coëgerunt, verum etiam postea intervenientibus. arg. l. fin. §. licentia. C. d. jur. delib. Neque hoc sine ratione: Cessio namque bonorum est res individua, nullusque cedere bonis velle in partem præsumendus erit, ad

edque effectus qui in uno obtinet, ad omnes extendetur, *v. Zaf. ad l. 4. §. 1. h. tit. Brun. q. 2. prin. n. 7. & q. 9. n. 6. Covar. 2. var. c. 1. num. 5.* Et tantum de materia subjectiva.

CAP. IV.

De Materiâ Objectivâ.

§. 1. Sequitur materia objectiva, quæ sunt omnia bona, quæ cedens propria habet, Corporalia, quæ sunt mobilia vel immobilia, & incorporalia seu jura, *l. 15. §. 8. d. re jud.* Omnia namque cedenda sunt, *Wesemb. in π. h. tit. n. 4. Covar. 2. var. c. 1. n. 5. v. Is autem. Harprecht. ad §. fin. n. 28. I. d. act. Myns. ibid. n. 20. Hottom. d. q. ill. 26. circ. fin. excusso debitore usque ad ultimum quadrantem, gl. ad l. pen. in fin. h. tit. Azo. in summa. C. Qui bon. ced. poss. Zaf. in l. 8. & fin. v. Quarto colligitur. h. tit. Coler. p. 1. c. 6. n. 10. Soarez. 2. comm. opin. lit. C. n. 44. Schneidw. d. l. n. 15. Brun. q. 3. princ. num. 9. id. q. 15. q. 4. prin. n. ult. Vimm. d. l. n. 27. sive ut loquuntur, usque ad peram & sacculum, Donell. Eucleat. l. 27. cap. 9. lit. P. Coler. d. l. Matth. Stephani. ad Novel. 135. n. 1. Gomez. in §. item Serviana. n. 37. I. d. act. Bachov. ad §. 37. I. d. act. & 2. disput. Treutler. 24. th. 4. lit. d. ad ultimum denarium, Mevius. ad jus Eubecens. l. 1. tit. 3. art. 1. num. 24. adeo ut velint, si is retineat vel unicum obulum, cessio non valeat. Bald. in l. fin. C. Qui bon. ced. poss. P. Gregor. Tholos. cap. 8. num. 4. Dn. Carpzov. in Afylo debit. c. 1. §. 43. n. 164. Hinc non frustrâ hoc cessionis bonorum beneficium, dicitur flebile & miserabile adiutorium in dict. l. 7. & fin. C. Qui bon. ced. poss. parumque abesse, quin conducibilius sit debitorem carcerari, ut volunt Donell. comm. ad l. 16. de re jud. Coler. p. 1. cap. 6. num. 122. ubi à creditoribus alendus, Weichbild. art. 27. v. Ex soll ihn halten mit koff. ubi gl. num. 14. alique, quos refert Dn. Carpzov. part. 2. const. 22. defin. 22. quàm cessione bonis omnibus ita exui, ut si manuum laboribus victum quærere nesciat, nec etiam commiserantium sublevetur liberalitate, elemosynam ostiatim petere cogatur, nisi fame perire velit, Coler. d. l. Dn. Carpzov. d. Afylo cap. 1. §. 43. num. 163. meritòque in eum quadrare incipiat, quod in l. quisquis. 5. §. 1. C. ad l. Iul. Mai. dicitur, quod perpetuâ egestate sordenti, sit & mors solatium, & vita supplicium. Add. cap. si quis. 1. q. 1. Brun. q. 1. n. 3.*

II. Di.

II. Dixi objectum cessionis bonorum esse omnia bona debitoris, non tamen indistinctè omnia, sed ea quæ ejus sunt propria, & in obligationem deduci possunt, qualia non sunt: primò, Bona Feudalia, Emphyteutica, Ususfructus & similia, quæ pleno domini jure ad ipsum debitorem cedentem non pertinent, & ab eodem retineri possunt; quippè nihil prodesset creditoribus, quamvis ipsdem cedere vellent debitores. Manifestum enim jure Feudali est, Feudum alienari non posse. *tit. d. prohib. Feud. alien. per. Lothar. 2. Feud. 52. & tit. d. prohib. Feud. alien. per. Frederic. 2. Feud. 55. ne quidem ex magna & inevitabili necessitate. arg. tit. quod ol. Feud. al. pot. 2. Feud. 9. v. necessitate. ubi Dn. Gothofred. ad v. olim. & tit. d. prohib. Feud. alien. per. Frederic. 2. Feud. 55. v. Habito in verb. Quocumq; modo distrahere. Zaf. d. Feud. p. 9. n. 13. Wesemb. d. Feud. c. 11. n. 2. Iul. Clar. 4. Sentent. §. Feudum. q. 31. Curt. jun. d. Feud. p. 4. n. 107. Menoch. 2. d. A. I. Q. cas. 132. n. 1. Gothofred. Anton. disp. Feud. 11. th. 7. lit. a. Et ratio est, ne fortè invitus Dominus alium, quàm quem voluerit sibi acquirat Vasallum. *tit. d. Fratr. d. Nov. benefic. invest. 2. Feud. 12.* Deinde Emphyteusis Ecclesiastica (in privata enim & seculari aliad juris esse patet ex §. 3. I. locat.) sui natura ad Extraneos transire non potest *Nov. 7. c. 3. prin. & ex commun. Interpp. sententia asserit Iul. Clar. 4. Sent. §. Emphyteusis. q. 28. n. 7. Rittershus. p. 1. Nov. c. 8. n. 57.* Nec etiam jus ususfructus extraneo cedi potest, *§. pen. I. d. usufruct. l. 66. d. jur. dot.* Prædicta tamen de jure Feudi, Emphyteusis Ecclesiasticæ & ususfructus intelligenda erunt, non verò de commoditatibus & eorundem fructibus, quæ bene insolutum cedi possunt & debent, *tit. an Agnat. vel fil. def. poss. retin. Feud. repud. har. 2. Feud. 45. v. Sed in fructibus. fac. l. 2. l. 12. §. 2. & l. 38. d. usufruct. & quæ notantur per Dd. imprimis Alex. in l. si finita. 15. §. si de vectigal. bus. 26. col. 2. n. 17. d. damn. inf. & conf. 19. Bart. in l. 8. h. tit. Ruin. 1. conf. 176. Schneidw. §. fin. n. 16. I. d. act. Marant. p. 6. d. execut. n. 49. Kirchoy. 4. concl. 89. in prin. Matth. de Afflict. decis. Neapolit. 26. Gail. 1. O. 117. n. 1. & 7. Coler. p. 2. c. 3. n. 282. & 295. cum seqq. Dn. Carpzov. p. 1. const. 32. defin. 21.* Ratio autem hujus esse potest, quod ea, quæ plenè acquiri non possunt, quoad commoditates acquiri possunt. *dict. l. 8. §. fin. d. peric. & commod. rei vend. l. fin. C. d. usufr. Bald. in l. cum oportet. col. 4. in fin. v. quæstio est de Feudis. C. d. bon. qua. lib. Idem dicendum de commoditatibus ex usufructu jam perceptis. arg. l.**

D 3

62. in fin.

62. in fin. prin. d. usufr. & simil. V. Bald. ad l. 1. C. Qui bon. ced. poss. n. 10. Schneidw. d. l. n. 26. Myns. ibid. n. 12. Brun. q. prin. 3. n. 8. Cujus occasione obiter notandum: quod quemadmodum usufructuarius jus percipiendi fructus, etiam futuros, in alium transferre potest, si eidem cedat perceptionem fructuum, non quidem animo omitterendi quin magis penes se retinendi usumfructum, aut jus principale, & hoc ipsum per eos, quibus usumfructum ita concessit exercendi. l. 12. §. 2. l. 38. cum duab. seqq. l. 67. d. usufr. §. 1. in fin. I. d. usu & habit. l. 66. d. jur. dot. l. 27. §. 11. ad l. Iul. de adult. l. 8. §. fin. d. peric. & commod. rei vend. Ita etiam jus percipiendi fructus ex re, cujus usufructus est debitoris cedentis, in creditores transferri debere dicendum videtur. v. Cravett. cons. 213. n. 2. P. Gregor. Tholos. c. 8. n. fin. Proinde videmus hodiernam consuetudine receptum, creditores immitti in possessionem bonorum Feudalium, exinde percepturi commoditates, donec ipsis, quod debetur, reddatur, vel jus, quod debitor habuit, aut morte ipsius, aut alio quocunque modo finiatur. Gail. l. O. 117. n. 2. & l. 2. d. P.P. c. 17. n. 16. Rosenthal. d. Feud. c. 7. concl. 22. n. 19. Berlich. p. 2. concl. 82. per totum. Wesemb. in v. n. 5. d. reb. aut jud. possid. Dn. Carpzov. p. 1. const. 32. defn. 25. 26. Ne autem res inter alios acta alijs nocere videatur, contra tritum juris axioma in l. 63. d. re jud. & tot. tit. C. int. al. act. al. non noc. l. 74. d. R. I. creditores, omnia rei feudalis commoda percipientes, hoc casu Vasallo debitori sumptus necessarios suppeditare cogendi erunt, ne Domino feudum, tanquam ob non præstita servitia commissum, tit. d. Feud. fin. culpa non amittend. 1. Feud. 21. prin. & tit. qua fuit prim. caus. benef. amittend. 2. Feud. 24. §. Sed non est. Gothofred. Anton. disp. feud. 7. th. 3. lit. a. revocante, ipsorum quoque jus resolvatur, juxta l. 31. d. pign. & hypoth. l. fin. C. si pign. pign. dat. sit. Etenim Vasallum etiam, cum ob culpam suam servitia debita præstare nequit, Feudum auferri posse tradit Vultei. d. Feud. l. 1. c. 11. n. 22. in fin.

III. Deinde Bona lege familiarum aut dispositione testatoris extra familiam alienari prohibita, e. g. die Majorat. Häuser/ horum namque usus tamdiu conceditur creditoribus, quamdiu penes debitorem manere potuissent; post restituenda ijs ad quos & alias pervenissent. text. elegant. in l. peto. 69. §. 1. ubi Cujac. d. legat. 2. Bald. ad l. 1. C. Qui bon. ced. poss. n. 10. Schneidw. ad §. fin. n. 16. l. d. act. Myns

Myns ibid. n. 12. Brun. q. 3. prin. n. 18. P. Gregor. Tholos. d. l. n. fin. Add. Gail. 2. O. 137. Tertio, Res jam uni pignori obligatae. Nam in his is, cui obligatae sunt, jus suum semper salvum habet, cæterisque creditoribus antefertur; nec pretium ex earum venditione redactum cum alijs dividere cogitur. l. 6. C. d. bon. aut. jud. possid. Quarto, Instrumenta necessaria ad quærendum victum, & quæ pertinent ad artem, ex qua victum sibi quærit. Villagut. d. usur. q. 31. concl. 4. n. 3. Covar. 2. var. c. 1. n. 5. in fin. Bald. ad l. fin. C. Qui bon. ced. poss. Costa. de remed. subsid. remed. 27. post medium. v. Qui autem bonâ fide. Notandum hinc venit, etiam studioso bonis cedenti libros necessarios esse relinquendos. P. Gregor. Tholos. c. 9. n. 27. Dubium enim nullum est, quin libri studiosorum in usum habeantur cotidianum, sine quibus studiosus honestè & commodè vivere non potest. Iason. in §. item Serviana. 7. l. d. act. n. 64. Quemadmodum enim miles non censetur, qui gladium non habet, ita etiam is studiosi nomen non habet qui nil professione suâ dignum expedire potest, dum libros non habet. Hinc etiam habitatione potius carere debet, quam justâ librorum suppellectile. Kremberg. d. sumptib. stud. q. 4. n. 52. & 65. Harprecht. ad d. §. 7. l. d. act. n. 22. Schneidw. ibid. n. 43. Et quia in studio studiosi publica utilitas versatur, & ita etiam utilitas hujus creditoris, igitur expectare tenetur, quousque alia bona habuerit. Nam quod differtur, non aufertur. l. 2. C. d. prec. Imp. off. c. ancillam. 11. c. 32. q. 2. c. nemo desperandus. 1. d. poenit. d. 7. c. statutum. 9. ubi gl. v. retardari. d. heret. in 6. & in mora modici temporis non habebit magnum præjudicium. l. si debitori. 21. d. jud. Rebuff. in tr. d. priv. univ. priv. 113.

IV. Denique etiam Vestes familiares seu panniculares, l. 6. in fin. prin. C. d. his qui conf. ad Eccl. l. 6. d. pign. quæ humanitatis & honestatis causa cedenti relinqui solent. Contra naturam enim esset, ita debitorem exui, ut nudus incedere cogatur: unde Cicero 1. off. prin. in fit. corporis nostri magnam natura ipsa videtur habuisse rationem, quæ partes corporis ad natura necessitatem data, aspectum essent deformem habitura, ac turpem, eas contexit atq; abdidit: aded. ut ne quidem damnatis ad mortem vestimenta denegentur. l. 6. d. bon. damnat. gl. & Dd. communiter ad tit. ff. & C. eod. Schneidw. d. l. n. 16. Bart. ad l. 8. n. 5. h. tit. Maranta. p. 6. d. execut. act. 3. n. 30. Abbas Siculus. in c. Odoardus. 3. d. solut. Cyn. in l. 1. q. 4. C. Qui bon. ced. poss. P. Gregor. Tholos. c. 8.

lof. c. 8. n. 3. Brun. q. 3. prin. n. 9. Wesemb. in x. h. tit. n. 4. Anton. Monach. in tr. d. execut. in vestib. c. 2. n. 19. ubi ex Marcell. l. 8. hist. recentet, carnificem vivum fuisse combustum, qui spoliaverat duas mulieres de adulterio damnatas. Dicta tamen de velte familiari, sine qua nemo vivere potest, l. 134. §. fin. d. V. S. arg. l. 6. & fin. d. alim. legat. intelligenda sunt. Nam vestes nobiles, id est, pretiosiores & superflua omnino cum alijs rebus creditoribus conceduntur. Faber. §. fin. n. 9. I. d. act. P. Gregor. Tholos. c. 8. n. 4. Dn. Gothofred. ad l. 6. d. pign. lit. n. Sed quid si debitor unicam tantum vestem ad ornatum magis facientem, quam ut cotidiano usui conveniret, haberet, an & eam cedere debeat? Et quia dict. l. 6. Vestem relinquendam esse indefinite loquitur, cessio admittenda non videtur, quia vestitus ille satis necessarius est, dum alium non habet: nisi forsitan creditor surrogatione alterius vestitus non tanti valoris, ornatiorem reciperet, unde major pecunia pro satisfactione redigi possit. Monach. d. tr. c. 5. n. 33. & seqq. Et tantum etiam de materia objectiva cessionis bonorum.

CAPUT V.

De Forma.

§. I. **I**am ad formam transgredior, quae duplex est; alia, ut sic dicamus, intrinseca & essentialis: alia, extrinseca & accidentalis; haec consistit in consideratione temporis & loci, quando scilicet & ubi cedendum bonis, de quibus in seqq. Illa vero in operatione L. Juliae, quae fit ipso jure, si accedant necessaria requisita; aded ut non opus sit, ut cessio bonorum à iudice vel à Principe impetretur. Superfluum namque esset hoc precibus postulare, quod jam à lege permissum est. l. un. prin. C. d. thesaur. Et quod generaliter à lege permissum est, hoc Ministerio factore iudicis non habet opus. l. quae sub. conditione. 8. §. de hoc. fin. d. cond. instit. l. 5. C. d. op. nov. nunc. Nec his contrariatur l. fin. C. Qui bon. ced. poss. ubi utriusque remedij fit mentio, cessionis scilicet & dilationis, petita & impetrata; siquidem id non tam beneficium cessionis, quam dilationis quinquennalis respicere textum bene attendenti patebit. v. Cujac. in x. C. Qui bon. ced. poss. Quamvis etiam fieri posse non diffiteamur, ut debitor in casu dict. l. fin. utrunque petierit remedium. Quanquam vero haec ita se habeant, non raro tamen

men contingere videmus, ut de hoc cessionis bonorum beneficio, necessarium apud iudicem veniat agendum. Nam si creditores debitorem cedere volentem ex eorum numero, quibus supra c. 3. §. 11. & seqq. cessionem denegavimus, esse contendant, ille autem neget, interventu iudicis opus erit: qui suam sententiam non quidem efficiat, ut cessionis beneficium debitori competat, vel non competat, verum illud saltem competere vel non competere declarat; Duar. h. tit. c. 2. in fin. & ita hodiernam consuetudinem receptam testantur formulae illae apud Hering. d. fideiuss. c. 5. n. 82. & 98. Quemadmodum in Emphyteusi ob culpam Emphyteutae ipso jure amissa, sententia iudicis requiritur, ut culpam illam commissam esse declaret. Borchold. d. Feud. c. 3. n. 30. Rosenthal. d. Feud. c. 10. concl. 41. n. 134. Aruna. exerc. Iustin. 14. th. ult. Ex praedictis igitur satis constat, Brun. q. 15. prin. & alios lapsos fuisse, qui in processu impetrandae cessionis bonorum litis contestationem necessariam esse autumant. Quamvis enim regulariter litis contestatio desideratur, cum necessaria est causae cognitio, & iudicis officium principaliter impetratur, id tamen in cessione bonorum fallere & exceptionem pati docet l. fin. C. Qui bon. ced. poss. quae namque extra ordinem fieri possunt, ea nullam desiderant litis contestationem, cum litis contestatio non nisi in iudicio fieri possit.

II. Requisite autem cessionis bonorum quae nam sint, ex dictis supra c. 3. §. 11. & seqq. patet, quibus hoc loco addere visum est: quod insuper cedens bonis omnia sua bona indicare necessarium habeat, nec quicquam occultare, praestito super hoc iurejurando. Quod ipsum ita necessarium est, ut nisi fiat, cessio minime admittatur. l. pen. & ibi. Barr. Angel. Zaf. v. Quarto collige. h. tit. l. 6. §. 4. v. Sicubi. C. Qui ad Eccl. confug. l. fin. S. fin. C. d. jur. delib. Bald. in l. fin. col. 2. v. quero quid si cedens. n. 5. C. Qui bon. ced. poss. Nat. consil. 361. sub n. 8. Suarez. comm. opin. lit. C. n. 44. Myns. n. 10. Schneidw. n. 25. §. fin. I. d. act. Hering. d. fideiuss. c. 5. n. 81. Brun. q. 5. prin. n. 1. & seqq. P. Gregor. Tholos. c. 11. n. fin. Et non solum non gaudet hoc beneficio, qui occultavit bona tempore cessionis, verum etiam punitur in duplum ejus, quod occultaverat. Bald. Salicet. in l. 1. C. Qui bon. ced. poss. Brun. q. 5. prin. n. 2. Aretin. §. fin. n. 18. I. d. act. Hinc saepe numero fieri videmus, quod creditores, quod omnem debitoribus occasi-

sionem aliquid occultandi præcidant, & ante cessionem statim ubi eum decoxisse viderint, à iudice impetrent bonorum ejusdem descriptionem sive inventarium, maximè quoad libros & scripturas, in quibus potissimum fraudes contingere solent. Nonnunquam etiam ad eorum instantiam concedi illis solet proclamatio generatis, quâ omnes & singuli sub pœnâ gravi, quibus de decoctorum bonis aliquid constat, indicare jubentur. *Straccha, d. decoct. p. ult. p. 1. n. 14. & seq.* Deinde quod bonis cedens etiam si creditores solidum consequi nequeant, cautionem præstare cogatur, se, si ad meliorem fortunam pervenerit, quò ad residuum satisfactorum, in quantum facere potest, c. *Odoardus. 3. d. solut. l. 4. h. tit. c. ex parte d. V. S. quò fac. l. un. §. 7. C. d. R. V. A. l. 63. §. 4. pro soc. l. 47. §. fin. d. pecul. Menoch. d. A. I. Q. cas. 183. n. 20. Wesemb. in π . h. tit. n. 4. Hering. d. fidejuss. c. 5. n. 48. Heig. 1. q. 35. n. fin. Schneidw. §. fin. n. 15. l. d. act. Harprecht. ibid. n. 3. P. Gregor. Tholof. d. l. c. 11. n. 14. Covar. 2. var. c. 1. n. 6. Brun. q. 7. princ. n. 1. ubi plures allegat alios. sicut id præjudicio firmat *Ioh. de Grass, ad Stephan. Aufser. in addit. ad Tholof. q. 61. n. 1.* Idque etiam nominatim in cessione bonorum exigit die *Verichts. Ordnung der Stadt Franckfurt an Mayn. tit. 5. §. 8. v. mit der ferneren Erinnerung.* & nec immeritò. Præsumitur enim quilibet, quoad vivit, aliquid lucrari & ditior fieri posse, unde satisfacere possit, *l. si defunctus. 10. C. arb. tut.* adeoque cessante paupertate, cessabit & beneficium. *Menoch. conf. 321. n. 32. Alex. Raudens. 2. respons. 10. post. n. 13. v. quartò moveor.* Cui accedit, quod quæ conceduntur propter paupertatem aut necessitatem, auctis facultatibus cessant. *l. non tantum. 17. §. eos. 2. ibi. nisi facultates eorum ad aucta sint. d. excus. tut. l. cura. 4. §. 1. d. mun. & bon. l. ab his. §. auctis. d. vacat. mun.**

III. Et quamvis cautionis nomine communiter venire soleat fidejussoria aut pignoratitia, *l. 59. §. fin. ubi gl. in v. accepta. mand. l. 4. §. 8. d. fideicom. libert. l. 21. ubi gl. in v. competent. d. judic. tamen in defectu harum, sufficere existimo juratoriam, text. & gl. in d. cap. Odoardus. 3. d. solut. Angel. Aretin. ad §. item si de dota. num. 1. l. d. act. Schneidw. §. sunt præterea eod. num. 11. Vel nudam repromissionem, text. in l. 63. §. idem. 4. pro soc. maximè cum juratoriam cautioni plerunque committi soleant, qui fidejussorem reperire nequeunt. *l. 1. §. 2. C. d. adfert. toll. auth. generaliter. C. d. episc. & cler. Nov. 112. c. 2. in fin. prin. Nov. 134. c. 4. Treutler, 1. disp. 5. th. 2.**

Es. 8.

tit. b. Bachov. §. 2. n. 1. l. d. satisd. Et huc facit, quod cum cautio exigatur, talis requiri videatur, qualis à debitore præstari potest, *gl. in c. ex parte. 23. in fin. d. V. S. cum ad impossibilia nemo obligetur. l. 125. d. R. l. c. nemo potest. 6. d. R. l. in 6. Wesemb. in π . qui satisd. cog. n. 10. v. ne enim per difficultatem. Zoes. in comm. ibid. n. 7. Dn. Carpzov. p. 3. const. 15. defm. 53.* Accedit, quod inhumanum & contra æquitatem esset, miseris & inopiâ oppressis, denegetâ cautione juratoriâ, novam adjungere calamitatem, juxta *l. 1. d. jur. dot. c. ex parte. 5. d. cler. agror. nunquam enim vel rarissimè certè invenirentur, qui pro miseris debitoribus fidem suam interponere vellent. Unde tandè, si præcisè fidejussores requireremus, usus cessionis bonorum ijsdem, qui tamen maximè eo uti deberent, vel penitus præcluderetur, vel saltem rarissimè concederetur. Et hanc sententiam firmat *Hering. d. c. 5. n. 98.* quodam decreto Cam. Imp. in Anno 1510. quo cautio non fidejussoria, sed juratoria à debitore bonis cedente exacta fuit. Et tantum de requisitis adeoque forma cessionis bonorum intrinsecâ.*

IV. Forma extrinseca non solum in aliquibus ritibus externis, sed & in consideratione loci & temporis, ubi nimirum & quando bonis sit cedendum, consistit. Quoad ritus notandum: jure Veteri cessionem bonorum solemnia verba requisivisse, uti constat *ex l. 6. prin. C. Qui bon. ced. poss.* quemadmodum alia cessio, quâ dominium acquirebatur. *Cujac. in π . C. Qui bon. ced. poss.* Hodie jure communi, id est, Romano, nullus requiritur ritus & solemnitas, sed solo verbo, vel solâ voluntatis professione perficitur. *l. fin. h. tit. l. 6. §. 1. C. Qui bon. ced. poss. Wesemb. in π . n. 6. h. tit. Schneidw. §. fin. n. 14. l. d. act. Harprecht. n. 3. ibid. Brun. q. 6. prin. n. 6.* Moribus autem plurium locorum ignominiosi cedendi ritus introducti sunt, alibi enim in publicum traducuntur grege puerorum comitantium qui præferunt marsupium, & id probri causa: nonnulli eos in forum deductos & sedere jussos cophino superinjecto cooperiunt, & eos, qui hoc passi fuere, infames efficiunt, referente *Covar. 2. var. c. 1. n. 6. in fin.* Alibi in foro sedere coguntur, & circumstante plebe in os corbem accipere. *P. Gregor. Tholof. d. c. 11. n. 11. Manz. in patroc. debit. dec. 2. q. 6. n. 15. Dn. Carpzov. in Asyl. debit. c. 1. §. 43. n. 166.* In omni ferè Italia debitor imponitur saxo publico, quod turpitudinis & vituperij appellat,

tant, & posteriora ad illud percutiendo palam proclamant; *Cedo Bonis*. De quo more videatur statutum Amedei Ducis Sabaudiarum, quod refert *Tessaur. decis. 35. Add. Guido. Papæ. decis. 343. Menoch. d. A. l. Q. cas. 183. n. 23. Brun. q. prin. 6. n. 5. P. Gregor. Tholos. c. 1. o. n. 9. Stamm. d. l. n. 5. v. Sanè. Donell. Enuleat. l. 27. c. 9. lit. Hh. In Gallia juxta sanctionem Ludovici XII. cogitur præsens in judicio comparere, capiteque aperto, nudâ cervice & cingulo in judicio dimisso, dissolutus abire, *Duar. ad h. tit. c. 2. Forner. 2. select. c. 27. Damhoud. in prax. Civ. c. 70. n. 5.* In aliis locis moris est circumducere cedentem bonis per Civitatem non sine magno dedecore, campanâ pulsatâ cum tubis usque ad locum quo cedit. *Paul. Castrens. in l. 6. C. Qui bon. ced. poss. n. 1. Brm. q. 6. prin. n. 5. P. Gregor. Tholos. d. c. 11. n. 9. in fin.* Multis quoque in locis, hi qui cedunt bonis, clave in ostio domus relictâ, discedunt vacui & inanes; & quinam alij moribus sint introducti ritus cessionum bonorum, non alium in finem, quàm ut cessio sit injuriosa ac invidiosa debitoribus, *Brun. q. 1. n. 2.* aut saltem creditoribus ex parte hinc satisfiat, ut, si credita non recipiant, miserabilem tamen & vexatum videant debitorem. Verùm hæc & similia invidiosa alia, quæ videri possunt supra *c. 2. §. 1.* indiscriminatim contra omnes decoctores, etiam eos, quos adversa fortuna, & quidem sola, miserabiles reddidit, usurpare, durissimum sanè & longè-longè ab omni humanitate remotum esset, juxta tradita *Strach. de decoct. p. 3. n. 3. Myns. ad §. fin. n. 18. l. d. act. & alios subinde supra allegatos.**

V. De loco ubi bonis cedendum, sciendum: quod tam in judicio, quàm extrâ judicium fieri possit, tam inter præsentem quàm inter absentes, tam vivâ voce, quàm in scriptis, per nuntium, vel epistolam. *l. fin. C. Qui bon. ced. poss. Wesemb. in τ. n. 5. h. tit. Schneidw. d. l. Harprecht. d. l. n. 3. P. Gregor. Tholos. c. 11. n. 4. Myns. d. l. n. 6.* Hodiè verò postulanda est cessio bonorum, & in jure tantum si ve coram actis facienda, præsentibus creditoribus. Idem constituit etiam Carol. V. Anno 1541. teste *Balduin. ad §. fin. l. d. act. & in Gallia dict. Rex Ludovic. XII. teste Baron. ad dict. §. fin. l. eod.*

VI. Tempus porrò, quo bonis cedendum, investigando, nullum in jure constitutum invenio. Ne itaque in luce meridiana palpitemus, omni tempore id fieri posse defendemus etiam post tres conformes sententias condemnatorias. *Brun. quæst.*

quæst. 2. principal. Quin & in diebus feriatis in usum & utilitatem vitæ communis indictis, (sive ut alii volunt, necessariis,) veluti diebus messium & vindemiarum. *l. 7. C. d. fer. post. gl. & Dd. in l. 4. C. eod. Brun. q. prin. 13. per tot. Wesemb. in τ. ff. de fer. Non autem in diebus Deo sacris. Brun. d. q. prin. 13. Rutger. Ruland. p. 4. d. commissar. c. ult. n. 34.* Cum cessio bonorum sæpè numero non sine magna contentione fieri soleat. *arg. l. 7. in fin. l. 8. l. fin. §. 1. C. d. fer. c. fin. eod. Perez. in prælect. C. d. fer. n. 11.* Nec quicquam partium conventioni tribuendum, *dict. cap. fin. d. fer.* Si namque privatorum conventionibus juri publico derogari nequit, *l. 45. §. 1. d. R. I. quidni etiam nec divino? Gail. 1. O. 53. num. 16. Menoch. d. A. I. Q. cas. 30. n. 1.* Indignum etiam est homine denique Christiano feriis iis renuntiare velle, his namque diebus honori DEI, publicæ quieti & rerum sacrarum destinatis, lites & jurgiorum cognitio cessare debet. *dd. ll.* Et hæc etiam de tempore dicta sunt.

CAPUT Ultimum.

De Effectu.

§. 1. **H**ætenus de causis cessionem bonorum constituentibus actum est, nunc ad finem & effectum istius nos accingemus. Quia verò cessio bonorum tam debitorem cedentem quàm creditores, quibus ceditur, respicit, ita ex duplici isto respectu, duplex finis & effectus oritur: alius à parte debitoris, alius à parte creditorum. Et quidem quoad debitorem, quem primum tanquam personam favorabiliorem, & in cujus solius commodum cessionis bonorum beneficium est introductum, *Brun. q. 14. prin. n. 3.* considero, effectus respiciunt iterum vel ejus commodum, vel incommodum. Effectus ejus commodum respiciens principalis consistit in eo, ut debitor per illam liberetur à pœna carceris & ab aliis injuriis creditorum, & carceri jam inclusus, ab eo dimittatur. Maximus enim hic est fructus cessionis bonorum, ut debitor molestias, quas ob æs alienum contractum, attenti creditores creare solent, evitet: iisque, quoad ejus fieri potest, citrà sui infamiam satisfaciatur, ipse autem nullam patiatur injuriam, *l. 7. C. Qui bon. ced. poss. id est, in carcerem* (publicum scilicet. privatus enim seu domesticus simpliciter

prohibetur tot. tit. C. d. priv. carc. inbib. Dn. Carpzov. p. 4. const. 1. de fin. 17. sub pœnâ amissionis debiti & refusionis omnis damni & interelle. Nov. 134. cap. 5. Farinac. q. 27. d. carcer. n. 10. nisi in casibus à jure exceptis, ut est in l. 14. d. off. presid. Besold. th. pract. v. Gefångnüs §. aliquando est domesticus. Boër. decis. 275.) non detrudatur: l. 1. C. Qui bon. ced. poss. nec corporalem cruciatum, putâ verberum, sustineat, l. fin. C. Qui bon. ced. poss. de quibus verberibus. v. Liv. Dec. 1. 2. Atque hunc finem vel maximè in iis locis debitores respicere manifestum est, in quibus incarcerati non creditorum sumptibus aluntur, quin potiùs miserâ lamentatione stipem ipsimet à transeuntibus emendicare coguntur. V. Coler. p. 1. c. 6. n. 108. Donell. Evuleat. l. 27. c. 3. lit. li. Myns. d. l. n. 18. ubi dicit: *haberi in quibusdam civitatibus etiam hodie carceres, eò loci, quâ iter est, ut facilius, qui sic detinentur, emendent, donec creditoribus satisfiat.* In terris quoque Ecclesiæ eò spectare cedens bonis potest, ne excommunicetur, vel si jam excommunicatus fuerit, ut rursùs absolvatur. Hostiens. in summa l. 3. tit. d. cess. bon.

II. Consequitur etiam hac cessione debitor exceptionem, ita concipi solitam: *Si bonis non cesserit.* §. fin. l. d. replicat. Sic enim ibi legendum: *ut & Theophil.* & exceptionum usitata formula *Si non, de quâ Brisson. l. 5. d. formul. p. 450. edit. Paris.* Qui & ita in l. & generaliter. 28. d. nox. act. legendum existimat, *si non dominus.* Ut in l. fin. d. public. in rem act. Quare hac exceptione *Si creditores ex priore debito eum convenerint, repelli iidem poterunt.* l. 3. C. d. bon. aut. jud. possid. De hac autem exceptione sequentia consideranda erunt: I. Quando competat. II. Quibus competat. III. Quis sit ejus effectus. Membrum primum rursùs duo in se continet I. Causam, ex qua bonis cedens convenitur. II. Rem, post cessionem bonorum acquisitam. Causam quod attinet. Debet ea esse ipsa cessione antiquior. l. 3. C. d. bon. aut. jud. possid. Nam iis creditoribus, qui post cessionem cum debitore contraxerunt, hac exceptio opponi nequit, sed insolidum conveniri possunt, nisi de novo bonis cedat. Myns. d. l. n. 4. Schneidm. ibid. Faber. d. l. n. 3. P. Gregor. Tholos. d. l. c. 8. n. 7. Notandum hic venit, dictam exceptionem competere primò si debitor nihil acquisivit. Deinde, si acquisivit modicum. §. fin. l. d. act. l. 4. & seq. h. tit. l. 3. C. d. bon. aut. jud. possid. Modici verò nomine quid veniat? inter Dd. nondum

dum convenit, partim propter affectus hominum varios, & perverfos, qui ita sunt avaritiæ dediti ut si ipsis vel Cræsi divitiæ offerantur, pro modico habeant, & nunquam dicant, satis est, (*mens enim avari semel vinculis cupiditatis irretita, semper aurum, semper argentum quarit, nec satis unquam, nec finis cupiditatis apud ipsum est. c. sicut ij. 8. d. 47.*) partim propter ipsos juris textus, non uniformiter loquentes. Modica namque summa in jure quandoque duo aurei accipiuntur. l. 10. d. dol. Quandoque quarta pars ejus, de quo agitur. l. si quis in suo. d. inoff. testam. Quandoque quod intra sextam est. l. 76. v. arbitratorum. pro soc. Quandoque quod minus centum aureis est. Quandoque quod 10. libras non excedit. l. sed etsi. §. 1. d. judic. Spiegel. in Lexic. in v. modica. ubi ait: *modicam summam illam accipimus, quam ex qualitate personarum jus dicentis religio constituit.* Nam & pauperi viro maximum erit, quod locupleti & affiduo modicum. l. legitimos. 5. §. 1. d. legit. tut. V. Bart. in l. sed etsi susceperit. §. 1. in fin. d. judic. Wehner. in pract. O. v. Armutz. Schneidm. §. sed & propter. 6. n. 2. l. d. excus. tut. Gail. 2. O. 142. n. 8. Planè modici nomine quidnam veniat, una aliqua generali regula definiri non potest, arg. l. 32. prin. de usur. l. 3. §. 2. d. testib. sed ex qualitate negotii, rei & personæ est colligendum. Ideoque modicum in hac materia æstimandum erit ex quantitate, id est, ex proventu, qui annuè speratur, vel colligitur ex bonis, & non ex qualitate, id est, pretio, vel valore rei; l. o. h. tit. d. §. fin. l. d. act. l. 3. C. d. bon. aut. jud. possid. nisi res talis fuerit, quæ in quantitate modicum afferret emolumentum, in qualitate verò longè majus, ut exemplis illustrat rem variis P. Barbosa, ad l. maritum 14. n. 15. & seqq. sol. matrim. Quare si quid misericordiæ causa ei fuerit relictum, veluti menstruum vel annum &c. alimentorum nomine, d. l. 6. h. tit. vel si ususfructus ei sit concessus aut legatus, ex quo tantum percipi potest, quantum alimentorum nomine satis sit, quod iteratam venditionem pateretur, & debitor quoque diminuto eo tenuius ali possit. d. l. 4. h. tit. C. l. A 34. ff. 1. th. 14. n. 3. Denique si studiosus libros necessarios, aut miles arma acquisivit, cujuscunque pretii. Bald. ad rubric. C. Qui bon. ced. poss. Angel. Aretin. ad §. fin. l. d. act. v. Advertas tamen ad id. Schneidm. ibid. n. 16. Brun. q. 3. prin. num. 7. Maranta. p. 6. d. execut. sent. n. 48. Iason. §. 7. l. d. act. n. 65. Rebuff. priv. schol. 112. & supranot. c. 4. §. 3. Immodè debitor bonis cedens,

dens actibus juxta loci consuetudinem ignominiosis, post cessionem amplius conveniri non potest, quia satis eam ignominia, qua majoris est ponderis omni re, fuerit punitus, & ea poena locutionis sufficiat. P. Gregor. Tholos. cap. 8. n. 6. Menoch. d. A. I. Q. cas. 183. n. 23. Wesemb. in π. n. 3. h. tit. Bell. d. re mil. p. 9. tit. d. salv. cond. n. 47. Guido. Papa decis. 343. & alij quos refert Carol. de Craß. except. 17. n. 7. ubi n. 9. dicit: idem hanc ignominiosam cessionem bonorum invito creditore fieri non posse, quippe ignominiosa ea poena in soluti locum surrogata est. l. fin. d. in jus voc.

III. Quoad secundum, quibus scilicet cessionis bonorum exceptio competat, sciendum: eam tantum competere ipsis cedentibus, non etiam eorundem fidejussoribus. §. fin. l. d. replicat. Hic enim fidejussionis finis est, ut creditor sibi prospiciat, ut cum debitor lapsus fuerit, possit ab his, quos pro eo obligavit, suum consequi. d. §. fin. & prin. l. d. fidejuss. Deinde attenti creditores ob eam rationem fidejussores petunt, ut sibi prospectum sit in eum casum, quo principalis debitor deserit esse solvendo. d. §. fin. in fin. l. 21. §. 3. & ibi Bart. P. Castrens. & ceteri omnes. d. fidejuss. Schneidw. §. fin. l. d. replicat. n. 3. Strach. d. decoct. n. 45. Brun. q. 8. prin. per tot. Hottom. Giph. Heig. ad d. §. fin. l. d. act. Cujac. Borchold. ibi. Hering. d. fidejuss. c. 27. p. 4. n. 99. Hunn. 2. disp. Treutler. 24. th. 4. q. 27. Hinc Quintil. declam. 273. Sponsor in hoc accipitur, non creditor in damno sit. Quia ex ipsa cessione bonorum debitoris principalis, via censetur aperta contra fidejussores; discussio enim principali, ad fidejussores accedere juris ratio & ordo admittit, Nov. 4. c. 1. auth. presente. C. d. fidejuss. quos constat, non tam ex contractu principali, quam ex sua etiam obligatione teneri & conveniri posse l. 12. C. d. fidejuss. ipsa vero cessio bonorum debitorem satis superque diffusum ostendit. Nec his adversatur, quod principalis possit venire ad pinguiorem fortunam; quia hoc incertum est, nec ideo differenda est executio fidejussionis in detrimentum creditorum, quibus satis est, principalem non esse solvendo; de quo tamen constare debet & omnino probari. Probabitur autem per famam vicinorum, quibus rei debitoris cedentis inopia nota est, quod omnibus facultatibus sit exutus. l. 7. C. d. in integr. restit. min. l. 3. und. cogn. c. 23. q. 1. & ibi gl. in v. nescire. text. in l. 1. prin. d. fluminib. ibi. estimatione circumcolentium. Magnific. Dn. D. Tabor. Thes. Iurispr. l. 19. cap. 15.

c. 12. ax. 2. & citat. à Valent. Franco. in suo tr. d. fidejuss. c. 5. n. 318. Multo minus obstat tritum illud ex text. l. 2. d. pecul. legat. l. 26. C. d. usur. l. 178. ubi Decius. d. R. I. §. fidejussores. §. 1. d. fidejuss. §. 17. l. d. legat. l. 129. §. 1. d. R. I. desumptum: Sublato principali, tolli accessorium. Siquidem hoc in casu non est sublatum principale, manet enim obligatio principalis, juxta infra §. 6. dicenda, tam naturali jure, quam Civ. & quod excuti nequeat, id fieri tantum propter commiserationem. Ceterum cum hæc exceptio personæ cohæreat, hæredibus debitoris cedentis eam non competere dicendum est. arg. l. 23. d. re jud. l. 13. sol. matrimon. c. 7. d. R. I. in 6. Dn. Carpzov. p. 3. const. 11. defn. 5. num. 5.

IV. Effectus denique hujus exceptionis in eo consistit, quod debitor cedens ejus intuitu post cessionem conveniri nequeat l. 17. prin. ubi Dn. Gothofred. d. recept. Cujac. in Nov. 135. Ex his colligitur, hanc exceptionem oppositam litis contestationem impedire. l. 3. h. tit. Bart. in l. pen. eod. Brun. q. princ. 2. num. 5. & q. 16. prin. Covar. 2. var. c. 1. n. 6. Quod tamen ita limitandum existimarem, si vel notorium fuerit, debitorem bonis cessisse, aut in continenti probari queat. c. quoniam. 10. d. fil. presbyt. Menoch. d. A. I. Q. cas. 19. Hartm. Hartm. tit. 19. O. 1. n. 18. Donell. Enucleat. l. 27. cap. 9. lit. 1. ubi ait: & olim Prætorum actionem denegasse, quando jam de exceptione constabat, ne ridiculè, judice dato, querere de eo juberet, quod ipsi manifestum erat. Sin verò actor neget, cessionem factam fuisse, nec diversum mox debitor docere valeat, asseruerim potius juxta tritam Dd. regulam: Debitorem exceptionis objectione judicium non declinare, verum litem esse contestandam, reservatâ ejusdem examinatione post judicium acceptum. Extenditur hæc regula etiam, ut non solum in exceptionibus peremptoriis valeat, l. 9. C. d. prescript. long. temp. c. 1. & 2. d. lit. contest. in 6. Gail. 1. O. 74. n. 13. & O. 119. n. 2. & ult. 2. O. 17. n. 1. & 1. d. P. P. cap. 11. n. 8. & seqq. Myns. 1. O. 24. Wurmbser. tit. 8. O. 5. & tit. 22. O. 16. Hartm. Hartm. d. O. 1. n. 8. Donell. Enucleat. d. c. 9. lit. 1. sed etiam in dilatoriis, quæ ex causa, non ex conditione personæ oriuntur, uti constat, ex. l. 19. C. d. probat. §. 10. v. cum temerè. l. d. except. Myns. d. l. Wesemb. in π. d. except. n. 10. Magnific. Dn. D. Tab. Thes. Iurispr. l. 5. c. 23. ax. 5.

V. Deinde debitor cedens bonis evitat infamiam, l. fin. prin. C. Qui bon. ced. poss. l. 11. C. ex quib. caus. infam. irrog. Add. Nov. 4. partim,

partim, quod non ejus nomine, sed nomine creditorum bona cessa vendi soleant, partim etiam, quod bonorum venditio non fiat debitor invito. *Matth. Stephani ad Nov. 135.* quemadmodum fieri solet, si debitor latitante vel contumace existente proscribuntur bona & distrahantur, ob quam debitor infamia notatur. *Cujac. in c. C. qui bon. ced. poss. Forner. 2. select. c. 27. Freber. d. infam. c. 20. Donell. Enucleat. l. 18. cap. 7. lit. n. in fin. P. Gregor. Tholos. c. 11. n. 5. id. cap. 8. n. 3. & 6. Unde id. n. 13. infert: in his negotijs in quibus infames alioquin rejiciuntur, eos qui bonis cesserunt, non rejici ut infames.* Prædicta tamen omnia de infamia juris exaudienda erunt; infamia enim facti utique cedentem manet. *Cicer. pro Quint. Nov. 4. cap. 3. v. Quamobrem. Nov. 139. ubi Cujac. Wesemb. in c. h. tit. in fin. & supra alleg. c. 3. §. 11.* Imo & iis in locis, in quibus cedendi ritus ignominiosi, (de quibus supra c. 2. §. 1. & c. 5. §. 4.) introducti sunt, jus infamiam irrogari contendunt *Tessaur. decis. 36. n. 4. in fin. Wesemb. in c. h. tit. in fin.* aded ut ob infamiam illam cedens bonis omnibus dignitatibus privetur & testimonium ferre prohibeatur. *Menoch. d. A. I. Q. cas. 183. n. 23.* Quod tamen aliis displicet. *Brun. q. prin. 6. n. 4.* Sicuti etiam jure Gallorum cessionem bonorum, quamvis ad eundem modum, cuius supra c. 2. §. 1. & c. 5. §. 4. mentionem fecimus, non infamare asserit *P. Gregor. Tholos. d. c. 11. n. 5.*

VI. Denique, debitor cedens etiam ob bona quandoque post cessionem noviter acquisita conventus, non nisi in id quod facere potest, condemnari potest *l. 4. pr. h. tit. §. fin. I. d. act. l. ex contractu. cum ibi notat. per gl. & Dd. C. d. bonis aut. jud. possid. l. pen. que in fraud. credit. P. Gregor. Tholos. c. 8. num. 6.* inhumanum enim esset, spoliatum bonis suis in solidum condemnari, *d. §. fin. I. d. act. v. Brun. q. 4. prin. n. 2. Wesemb. in c. h. tit. n. 5. P. Gregor. Tholos. d. l. n. 14. Schneidw. §. fin. n. 15. I. d. act. Covar. 2. var. c. 1. n. 6.* Conveniri verò denuò potest post cessionem cum aliquid acquisierit, quod idoneum emolumentum habuerit, quo iudex, attentà qualitate personarum, rerum & temporum, moveri possit, ut adversus cedentem agi patiatur. *l. 4. pr. l. 7. h. tit. §. fin. I. d. act. l. 7. in fin. C. Qui bon. ced. poss. l. 3. C. d. bon. aut jud. possid. Myns. §. fin. n. 1. I. d. act. Brun. q. 29. prin.* Ex his jam patet, primò, Debitorem cedentem per cessionem bonorum non liberari à debito excurrente, sive jus Civ. attendatur, sive naturale, *l. 1. C. Qui bon. ced. poss. tot. tit. I. quib. mod. toll.*

toll. obl. ubi certi obligationis tollendæ referantur modi, inter quos bonorum cessio non reperitur. Faber. in §. fin. n. 7. I. d. act. Bart. ad l. 6. h. tit. v. Satis. Angel. ad §. fin. n. 3. I. d. act. & §. sunt præterea. num. 2. I. d. act. Schneidw. ibid. n. 3. Covar. 2. var. c. 1. num. 6. Brun. q. 19. prin. n. 3. P. Gregor. Tholos. cap. 13. num. 1. Treutler. disp. 24. th. 4. ad lit. g. vol. 2. ibique Hunn. & Bachov. Add. Wilhelm. Antonij. tr. d. rescript. morat. seu induc. quinquennialib. tit. 4. concl. 5. n. 148. & seq. aliosque per eum citatos. Nullibi enim hic effectus invenitur cessionis attributus, ut liberet à Civ. obligatione, ut nonnulli volunt, cum sufficere debeat debitori liberatio à metu carceris, & quod posthac in plus conveniri, quàm facere potest, nequeat. — Quod si enim; ut illi sentiunt, esset concedendum, cedentem liberari ab obligatione Civ. sequeretur ipsum postea ditiores factum nullo modo conveniri posse, cum actio semel extincta reviviscere non possit; nec liberatus conveniri ex solà naturali obligatione. *l. 49. §. 4. d. solut. l. 27. §. 2. d. pact. l. 26. cum ibi notat. C. d. nox. act.* Manet igitur, quod cessio non tollat obligationem, sed solum moderetur & suspendat actionem, executionemvè sententiæ, cum potissimum beneficium à l. concessum intelligatur absque alterius jactura, alioquin debitor perveniens ad meliorem fortunam fieret ditior, contra l. naturæ cum alterius jactura. *l. 14. d. condict. indeb.* Secundò, raro contingere, ut unus pluries bonis cedat. Nam quid bonis, & quidem in solidum cederet ille, qui allegando hoc competentis privilegium facere potest, ne solidum præstet. Sed hic notandum venit, hunc cessionis bonorum effectum deficere, si debitor cedens renuntiavit huic privilegio, ne nisi in id, quod facere potest, conveniatur. *arg. l. pen. C. d. pact. & simil. Guido Papæ. decis. 211. n. 1. Joh. Thilm. de Benign. 1. Synt. decis. Cam. Imp. decis. 5. voto. 10. n. 6. P. Gregor. Tholos. cap. 8. n. 8. Donell. Enucleat. l. 27. cap. 9. lit. Z.* Vel si post cessionem admissam creditor compererit & docere possit, debitorem in sui fraudem bona ita alienasse, ut aut planè non, aut difficulter recuperari possint; hic enim meritò ob dolum suum in solidum tenebitur *l. fin. §. fin. que in fraud. credit Brun. q. 28. q. 4. prin. n. 5. Myns. d. §. fin. n. 4. I. d. act. Bachov. 2. disp. Treutler. 24. th. 5. lit. g. in fin.* quia & ab initio, si de eo constitisset, beneficium cessionis denegari debuerit, de quo supra cap. 3. §. 13.

VII. Effectus incommoda debitoris respicientes varii sunt. Cessione namque bonorum primò dissolvitur societas, quam cum aliis coit. §. 8. l. d. societ. l. 65. §. 1. pro soc. Nam egestas perimit societatem. l. 4. §. 1. d. tit. Licet enim nonnulli Dd. per d. l. 4. §. 1. probare contendant, solà decoctione, etiam ante cessionem, dissolvi societatem; longè rectius tamen alii mihi contrarium tueri videntur: quia decoctio non immediatè inducit egestatem, nec est proxima, sed remotior paupertatis causa: non enim dum decoquit, sed dum propter decoctionem bonis exiit, decoctor egere incipit. Stracch. d. decoct. p. 3. n. 47. & seqq. Mozzius. in tr. d. societ. col. fin. sub tit. quomodo annulletur seu solvatur societas n. 6. C. I. A. 17. ff. 2. th. 16. Treutler. 2. disp. 24 th. 11. lit. C. & ibi Bachov. Add. Harprecht. ad d. s. 4. n. 28. l. d. societ. & ab eo allegat. Deinde fit incapax munerum publicorum aut dignitatum. arg. l. 6. d. mun. & honor. Tertio, quod post bonorum cessionem agere nequeat cum suis debitoribus, l. 17. prin. d. recept. sed ipsis creditoribus jus nascatur conveniendi debitores debitoris sui, ut §. seq. dicitur. Solvitur deniq; etiam Cōpromissum, e.g. si unus ex litigatorib. bonis suis cedat, arbiter non cogetur dicere sententiam. Effet enim inanis & irrita, si contra eum vel pro eo ferretur, qui neque agere, neque conveniri potest, ut paulò ante dictum ex l. 17. prin. d. recept. v. Bald. in l. sed etsi restituatur. §. ex quibus. d. jud. Cam. Borell. d. Compromiss. §. 1. gl. 3. num. 66.

VIII. Atque hi sunt effectus cessionis bonorum ex parte debitoris, transeo nunc ad effectus ex parte creditorum: quorum præcipuus est, translatio bonorum debitoris in creditores. Possessio namque bonorum præsentium, quibus ipsorum debitor cessit, voluntate Domini, quasi per traditionem in ipsos transfertur. Wesemb. in w. h. tit. n. 2. Secundò conquisitio & vindicatio bonorum, quæcunque haberi possint, & Inventarij confectio. Cujac. ad Nov. 135. in fin. P. Gregor. Tholos. c. 11. n. 3. Tertio, constitutio curatoris bonorum. Quia enim non cogitur unus ex creditoribus solus bona capere cum onere satisfaciendi cæteris, l. 4. C. d. bon. aut. jud. possid. possunt constituere curatorem bonorum, secundum l. fin. d. curat. bon. dand. Menoch. d. A. I. Q. cas. 183. n. 9. P. Gregor. Tholos. c. 11. n. 3. Brun. q. prin. 18. n. 9. & seqq. Strach. d. decoct. p. ult. p. 1. n. 6. & seqq. qui ipsis, quorum interest, rationem administra-

nistrationis suæ reddat, non verò debitori cedenti bonis, fac. l. pen. d. curat. bon. dand. Et si quippiam post plenam satisfactionem supererit creditoribus, id cedenti reddere cogantur. Quarto, jus exercendi utiles actiones personales contra debitores debitoris sui cedentis, l. 2. §. d. curat. bon. dand. vel etiam actiones reales contra eos, qui res debitoris detinent, vel possident, absque cessione. arg. tot. tit. C. quand. fise. vel privat. debit. sui debit. conv. poss. vel deb. P. Peckius. l. 2. c. 4. n. 11. Coler. p. 2. n. 458. cum seq. item n. 427. P. Gregor. Tholos. p. 3. c. 11. n. 3. Vigel. method. jur. controv. l. 15. c. 4. reg. 6. except. 8. cum seq. Card. Tusch. lit. D. conclus. 4. Idem videtur etiam sentire Cujac. in Nov. 135. in verbis istis: creditoribus datur jus bona debitoris vindicandi, & conveniendi debitores debitoris sui. Et Matth. Stephani. ibid. in verbis: creditoribus permittitur (subintelligendo ipso jure, & sine factâ cessione) ut vindicent bona debitoris, & debitores sui debitoris conveniant. Denique etiam venditio bonorum cedentis, l. 2. 5. 6. 7. h. tit. l. 2. 4. C. qui bon. ced. poss. l. 11. C. ex quib. caus. infam. irrog. sub hastâ publicâ, Matth. Stephani. ad Nov. 135. n. 16. Menoch. d. A. I. Q. cas. 183. n. 19. plusque offerenti addicantur, Cravett. conf. 213. n. 1. Maul. d. tr. tit. 6. n. 10. Menoch. d. l. n. 20. pretiumque ex venditione redactum pro rata crediti inter ipsos dividatur, servato discrimine inter creditores hypothecarios & chirographarios, Cujac. in w. C. qui bon. ced. poss. ita ut jus reale vel actionem in rem, & hypothecam habentes, præferantur omnibus illis, qui tantum personalem actionem habent; arg. l. 9. C. qui pot. in pign. Schneidw. §. 29. n. 53. l. d. act. & inter hypothecarios prioritas temporis attendatur per l. 4. C. qui pot. in pign. l. 2. C. eod. c. 54. d. R. I. in 6. l. 11. qui pot. in pign. & ibi Wesemb. n. 2. vel uniuscujusque prærogativa & privilegium, Wesemb. d. l. n. 3. adeoque in dividendis rebus debitoris jus cuique suum est servandum, ita ut hypothecarij suas hypothecas, & privilegiati sua privilegia salva habeant. arg. l. fin. in fin. & ibi gl. C. qui bon. ced. poss. l. 6. d. reb. aut. jud. possid. l. 10. d. pact. Cujac. in w. C. qui bon. ced. poss. Huc pertinet tractatus de πρώτοις & ἕξις seu prælatione creditorum, de qua gl. & Dd. communiter ad tit. ff. d. priv. credit. ff. & C. qui pot. in pign. vel hypothec. Ex his igitur satis constat, neque debitorem statim dominium amittere, neque creditores id acquirere, sed tantum jus vendendi ea in creditores transferri. l. 3. h. tit. (Ea enim lex debet esse prima ejus tituli. Nam duæ priores ad tit. d. reb. aut. jud. possid.

pertinent. l. 24. §. 1. & 2. d. tit.) l. 4. C. Qui bon. ced. poss. Idque obtinet etiam si creditores bona illa longo tempore possederint, petitorum tamen prescriptione submovere nequeunt, cum titulo siue iustâ causâ destituantur, d. l. 4. C. b. tit. quæ in usucapione & prescriptione requiruntur. prin. l. d. Usucap. l. un. in v. iusto titulo possessionis. C. d. usucap. transformand. Sutholt. diss. l. 6. th. 25. Ampli. Dn. D. Bicc. in Reb. Quotid. sect. 3. th. 47. Quod si verò emptor non invenitur, qui iustum pretium offerat, tunc creditores poterunt impetrare, ut sibi jus dominij bonorum cessorum à iudice addicatur, arg. l. 15. §. 3. d. re. jud. l. 3. C. d. execut. rei jud. l. fin. C. si in caus. jud. pign. observatis ijs, quæ Imp. Justinian. præcepit in l. fin. C. d. jur. dom. impetrand. v. Stracch. d. decoct. p. ult. p. 1. n. 5. Et tantum etiam de Effectu.

IX. Affinia cessionis bonorum sunt, Datio bonorum in solutum, quæ emptorem non inveniunt, de quâ tamen à nobis supra c. 3. §. 11. actum, ad quæ me brevitatis causa remitto. Secundo, Beneficium Nov. 135. debitoribus solâ fortunæ injuriâ lapsis concessum, de quo supra c. 3. §. 11. n. 4. Tertio Induciæ moratoria, debitoribus ad respirandum concessæ, de quibus supra remissivè. c. 3. §. 9. Differentias pluribus exponere supersedeo, utpotè quæ faciliè occurrunt. Quarto, Beneficium Sæti cujusdam de bonis Senatorum distrahendis per procuratorem, cujus mentionem fac. Cujac. in w. h. tit. Denique etiam pactum debitoris cum creditoribus de parte debiti remittendâ, quo de in l. 7. §. fin. & ll. seqq. d. pact. Stracch. d. decoct. p. 6 n. 6. & seqq. Anton. Faber. in d. l. 7. §. fin. & l. 10. d. pact. Dn. Carpzov. p. 2. const. 22. defin. 27. Et quæ alia ἐν ὄντι debitorum concessit Magnif. Dn. D. Tabor de præsu. debit. egent. Proem. n. 1. & seqq.

X. Contraria cessionis bonorum multis persequi non est operæ pretium. Referrî breviter ed possunt singula ea, quæ impediunt, quo minus debitor eâ utatur, de quibus jam supra satis actum est, & imprimis c. 3. per tot. Statuta siue jura Municipalia, quæ cessionem bonorum excludunt. Hæc enim sæpè debitorem cedentem juxtâ jus antiquum vel in carcerem ire jubent; vel etiam creditori ad præstandas operas serviles addicunt, donec debitum fuerit per solutum. Rittershus. 9. Nov. c. 30. in fin. Quem admodum etiam de jure Saxonico disertè testatur Wesemb. in w. h. tit. n. 3.

tit. n. 3. Schneidm ad §. fin. l. d. act. n. fin. Coler. p. 1. c. 9. n. 31. Daniel. Motler. ad Constit. Elect. p. 2. constit. 22. & 1. semestr. 36. Heig. p. 1. q. 35. n. 38. Matth. Stephani. ad Nov. 135. n. 13. Dn. Carpzov. p. 2. const. 22. defin. 11. Idque apud eos in tantum obtinet, ut etiam procedat in debitore ad Ecclesiam confugiente. Coler. p. 1. c. 6. n. 146. Jure tamen communi non potest inde extrahi l. 6. §. cum autem. 3. C. d. his qui ad Eccles. confug. Idem & de jure Hispanorum receptum, Gomez. ad l. Tauri. 79. n. 2. Menoch. d. A. l. Q. cas. 183. n. 3. Covar. 12. var. c. 1. n. 5. Alibi quoque recipi posse existimat P. Peckius. d. l. c. 4. n. 2. ubi asserit: statutum valere, quo cautum est, debitorem operari debere creditori, donec debitum fuerit satisfactum. & n. 3. assignat rationem: quia leges & statuta potissimum considerant, ne creditores credito suo fraudentur. ex Paris. conf. 99. incip. iste Iohan. n. 2. l. 3. Ratio autem, cur in hoc juris articulo legum quarundam provincialium Conditores à juris communis dispositione recedere, & ad jus antiquum redire voluerint, est ista: ut audacia leviorum hominum in contrahendis passim debitis reprimatur. Myns. §. fin. n. 17. l. d. act. hanc ipsam inlinuat Wesemb. in w. n. 3. h. tit. ubi inter cætera ait: propter debitorum improbitatem & perfidiam qui fiduciâ cessionis temerè as alienum constant & dilapidant redditum est moribus ad jus antiquum. Et hoc beneficium sine summâ Reip. conturbatione promiscuè indulgeri non posse, eleganter sanè ostendit Dan. Sauter. in prax. Bancrupt. p. 2. c. 2. Quæ tamen ratio duntaxat illos de coctores cessionis bonorum beneficio excludit, qui vitio suo forsan & dolo solvendo esse defierunt, quibus & nos supra c. 3. §. 11. & seqq. cessionem bonorum denegavimus: non vero planè omnibus omninò debitoribus cessionem adimit & abrogat, præfertim cum verba statutorum loquantur plerunque de ijs, qui dolo culpâve bonis suis lapsi sunt. Imo de Interpp. sententia non valere creditur statutum, quo fortunæ vitio lapsis bonorum cessio interdicitur Bald. in l. fin. n. 4. C. Qui bon. ced. poss. Stracch. d. decoct. p. 4. in princ. n. 3. Soarez. tit. d. cess. bon. §. 1. circ. fin. usque ad ed, ut nec Papæ aut Principi abrogatione cessionis bonorum debitoribus præjudicare fas sit. Heig. d. q. 35. n. 57. Dn. Carpzov. in Asyl. debit. c. 1. §. 43. n. 174. Sed quid dicendum, si nominatim statuto aliquo caveatur, ut debitor, qui solvendo non est, in carceretur, an per illud beneficium cessionis bonorum omnino excludatur? Negant.

Negant, Bald. ad l. 1. C. Qui bon. ced. poss. P. Castrenf. ad l. alia. 14. §. 1. sol. matrim. n. 5. docentes: hujusmodi statutum tacitè hanc recipere interpretationem; Nisi debitor bonis cedat. Idem defendunt Brun. q. prin. 3. n. 4. Cothman. 1. respons. jur. 19. n. 3. ad quos me remitto. Denique ejusdem revocatio à debitore re adhuc integrâ factâ. Est enim & in cessione bonorum, ut in omni actu nondum perfecto, Bart. & Salicet. arg. l. si quis juriur. C. d. reb. cred. pœnitentiæ locus, l. 3. l. 5. h. tit. l. 2. C. Qui bon. ced. poss. maximè cum cedens bonis non desinat esse dominus ante eorum distractionem, arg. l. 4. C. Qui bon. ced. poss. & cessio tendat merè in favorem debitoris, Bart. ad l. 3. h. tit. n. 2.

Et hæc sterilis fertilissimæ cessionis bonorum materiæ est tractatio; quam uberiolem qui desiderat, peculiare de eâ extantes adeat commentarios.

Μονὴ τῶ θεῶ δόξα.

